

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון

12 OLDAL (értéktöbblet: 6 SEKEL) TEL-AVIV, 1981 SZEPTEMBER 4., PÉNTEK 10,079. sz.

Reagan nyomást akar gyakorolni Beginre az autonómia meggyorsítása érdekében

A miniszterelnök vasárnap érkezik az Egyesült Államokba

Washington. (UPI). — Az Egyesült Államok, a jelek szerint, arra akarja kényszeríteni Menáchem Begin miniszterelnök küszöbön álló amerikai látogatását, hogy nyomást gyakoroljon Izraelre az autonómia-tárgyalások mielőbbi újrafelvételére és fokozott tempóban való folytatására érdekében. Begin, mint ismeretes, vasárnap érkezik az Egyesült Államokba és szerdán, vagy csütörtökön Washingtonban fog tárgyalni Ronald Reagan elnökkel és Alexander Haig külügyminiszterrel.

Az adminisztráció egyik magasrangú tényezője, aki nem fedte fel nevét, tegnap azt mondotta újságírók előtt, hogy

az Egyesült Államok minden főle feltehetően elkövet annak érdekében, hogy felújítsák a tavaly májusban megszakadt autonómia tárgyalásokat.

Mint emlékeztetés, az autonómia tárgyalások tavalyi megszakításának legfőbb oka a felek közötti vita volt abban a kérdésben, hogy az autonómia megvalósítása után milyen feladat, illetve hatáskörök lesz az izraeli biztonsági alakulatoknak az autonómia területén.

Az adminisztráció köréből „ki szivárogtatták” a sajtónak, hogy

OLVASÓINKHOZ

A postai díjszabások, a villanyárak és más, a lap előállításával kapcsolatos költségek drágulása miatt kénytelenek voltunk emelni a lap árát.

AZ IGAZGATÓSÁG

Hétvége és Ros Hásáná

a RÁKEFET szállóban, Cfat, 25.9—1. 10-ig

6 nap, 5 nap árán **1.995**
25. 9—30. 9-ig
sekel egy személynek, félpanzióval

1.9.-tól 25. 9-ig 289 sekel személyenként félpanzióval.
Az árakban kiszolgálás és é. t. a.
RÁKEFET szálló, tel. 067—72204, POB. 410, Cfat

DRÁGA SZÜLEINK

GROSZ MAGDA és JAKAB
Nagyvárad — Tel-Aviv

50-ik házassági évfordulójára

és Apuka 75-ik születésnapjára sok szeretettel gratulálunk és sok boldogságot kívánunk

GYERMEKEIK
ÉS AZ EGÉSZ CSALÁD

• ÜZLETI UT
• TURISZTIKA

• ÜDÜLES
• ROKONLÁTOGATÁS

Bármilyen utazási tervével forduljon bizalommal

CITOUR

UTAZÁSI IRODA

Tel-Aviv, Brenner 2

(Allenby-sarok)

Tel. 28-59-59. 28-17-55

(Szerda délután zárva)

Beszélünk magyarul.

A VIZUMKÉRELMEKET BENYÚJTJUK.

A Kneszet frakció tanulmányi napján

Őszinte kép a Máárách súlyos helyzetéről

Peresz: Viszálykodó, fegyelmezetlen és zavart közösségnek tekintenek bennünket

A Máárách Kneszet frakciója tegnap tanulmányi napot tartott a párt helyzetéről. A vita-indító beszédet Simon Peresz képviselő, a párt elnöke mondta. Rámutatott, hogy a Máárách helyzete 1965-ben kezdett romlani és 1977-ben érte el mélypontját. Legutóbb ismét javult a helyzet, „ha azonban újra eszalódást okozunk a választóknak, olyan ütést kapunk, melyből nem tudom, hogy képesek leszünk-e magunkhoz térni. A kormányra súlyos veszélyek leselkednek, azonban kapott egy isteni adományt: a Munkapártot. A Máárách ugyanis elősegíti a Likud megerősödését. Ha ez így folytatódik, a párt nem lesz képes újjáéledni.”

A Munkapárt elnöke élesen bírálta a jelenséget, hogy a különböző frakciók tagjai csak a „saját közösségükről” gondoskodnak. „Lehetetlen, hogy mindenki csak a saját frakciójára gondoljon, csak ahhoz beszéljen. Tűrhetetlen minden héten azt olvasni az újságban, hogy nincs közös nevező a pártban. Ha nincs közös nevező — akkor mit csinálunk együtt?”

Peresz rámutatott, hogy a Máárách a Likud—Vallásos koalíció ellen küzd. „A Goren főrab-bival, Moria-heggyel és a Dávid Városával kapcsolatos események szerepelnek ma a napirenden és ezekhez a legkomolyabb formában kell viszonyulni.”

A Munkapárt elnöke élesen támadta a Kneszet-frakció azon

tagjait, akik nem a pártprogram értelmében beszélnek. „Van programunk. Nem azért készítünk új pártprogramot, hogy végül mindenki csak a maga frakciójával foglalkozzon. Ha pártprogramunkban az szerepel, hogy küzdünk a választási módszer megváltoztatásáért, — nem lehet ma ez ellen küzdeni. A pártkongresszus előtt súlyos politikai nézeteltérések voltak közöttünk. Végül azonban egyhangú megállapodásokra jutottunk. Ha ez nem tetszik egyeseknek, akkor miért jöttek velünk a választásokra? Nem vagyunk ideológiai szupermárket, mert közös programmal rendelkezünk. Lehet természetesen megváltoztatni a párt programot, azonban nem engedhetjük meg olyan benyomás ki-

alakulását, hogy nem hiszünk abban, amit mondunk. Mindenki tudja, miért kaptunk 47 mandátumot, és miért nem hárommal vagy négyel többet? A Mááráchról ma az a kép alakult ki, hogy zavart, fegyelmezetlen, viszálykodó közösség. Nem ellenzem az ideológiai vitákat, de senki sem kapott felhatalmazást arra, hogy mást mondjon a választások előtt és mást a választások után.”

Peresz külön vitát folytatott Joszi Száriddal, aki bírálta őt, amiért minden további nélkül elutasította a saudiai békejavaslatot. Ezzel kapcsolatban kijelentette: „Elvettem a saudiaiak feltételeit és azt javasoltam nekik, hogy elfeltételek nélkül tárgyaljunk együttműködési lehetőségről a Vörös tengeren. A saudiaiak nem becsülték le ezt a lehetőséget és az amerikaiak sem.”

Peresz ezzel elsősorban feltárta, hogy érintkezésbe lépett saudiaiakkal, nem közölte azonban, hogy mivel és hol folytatott megbeszélést.

Az ásatások körüli vitáról ezeket mondta: „Nemzeti egyetértés volt érvényben azzal kapcsolatban, hogy Izrael jogállam, nem pedig vallási törvényeken alapuló ország. Ez vitathatatlan. A Máárách nem vallásellenes és tisztában van a zsidó öntudat, a hagyomány fontosságával. Mindezek ellenében azt valljuk, jogállam vagyunk. A különböző frakciókban elhangzott kijelentések keltették azt a hatást, hogy vallásellenesek vagyunk.”

A törzsi surlódásról így nyilatkozott: „Csendben és bölcsen kell tevékenykedni ezen a téren. A Likud nagyobb fogyatékoságot mutatott a probléma iránt, mint mi. Ez azért is vált lehetővé, mert Begin mindenkit eltávolított és így megüresedett bizonyos helyek.”

Egyes párttagok magatartását élesen bírálta: „Fudom, hogy milyen nehéz volt a szavazatok megszerzése, azonban könnyű elpocskolni azokat. Minden rajtunk mulik. Egyesek személyes kudarcok és feszültség következtében cselekednek. Ha valakinek neve ötször jelenik meg az újságban, ezzel még nem tett semmit. Vannak párttagok, akiknek neve sohasem szerepelt a lapokban, habár ők a tettek emberei. Lehetetlen, hogy minden, sértő módon kiszivárogojon a lapokba. Meg kell védenünk egymást. Nem cenzurát javasolok, hanem kulturált és toleráns kapcsolatokat.”

Peresz azt is javasolta, hogy a párt Kneszet-képviselői jelöljenek ki a maguk számára egy-egy települést az országban, ahol havonta kétszer megjelennek.

Gád Jákobi: Ha ez a folyamat tovább tart, a kormány megerősödik, a Máárách tovább gyengül és esetleg új politikai testület létesül.

BROADWAY 80 EZ MEGFELEL NEKEM.

MINDIG AZI
HITTEM, HOGY
CSAK EGYFAJTA
CIGARETTA
VAN — AMIG
FELFEDEZTEM
A

BROADWAY 80
-AT
Amerikai keverék
80 mm
az ár: 5 seke!

A TEL-AVIVI
HÁDÁSH

könyvtár utján küldjön
könyv-ajándékot külföldi
rokonainak, barátainak,
s lepje meg önmagát is
ünnepi olvasnivalóval.

Reggeltől estig, déli szünet
nélkül nyitva!
Lemezek (opera-operettfelvételek) és kazetták nagy választéka!

Pontos címünk: Nesz Ciona
u. 4, tel: 659684

ORIANA FALLACI PÁRBAJOZNI AKAR...

Az alább következő sztori hőseinek népszerűsége vetekszik a híres olasz sztár-újságírónőről van szó (riportregényeket is írt).

casóknak. Oriana Fallaciról, a híres olasz sztár-újságírónőről van szó (riportregényeket is írt).

megjelent — kisregény formájában.

A sztori így kezdődik: Oriana Fallaci ezt kérdezte bevezetőjében a „férfi”-től:

— Mit jelent férfinek lenni?
— Férfinek lenni — válaszolt az interjú-alany — annyi, mint bátornak és becsületesnek lenni. Azt jelenti, hogy a férfinek mindenkor harcolnia kell, és akkor győzni fog...

Ekkor Fallaci kérdezőpartnere Alexander Panagulis, a görög szabadságharcok hőse, visszakérdezte a mindig csipős kérdésekkel kellemetlenkedő újságírónőt:

— Na és, Madame, mit jelent az ön részére egy igazi férfi?

— Azt mondanám, ha nem kellene ellágyulnom, hogy egy igazi férfi olyan, mint ön, Alexis!

Igy kezdődik tehát a sztori is, de így kezdődött a szenvedélyes szerelem is Fallaci és Alexander között, amely pontosan három évig tartott. 1973-tól 1976-ig, amikor az „igazi férfi” rejtélyes körülmények között egy autóbaleset áldozata lett.

Ujabb három év volt szükséges a világhírű újságírónőnek ahhoz, hogy három évig tartó szerelmi történetének fájdalmait kiheverje. Majd a munka következett.

Most, a filmjogokért nem kevesebb, mint 19 filmvállalat verseng, de Oriana Fallaci kikötötte, hogy csak az kapja meg, amelyik neki teljes ellenőrzési jogot biztosít, ami azt jelenti, hogy ott kíván lenni a film minden egyes felvételénél. Amióta megjárta a Sunday Timeset, azóta még inkább...

BENCZEL BÉLA

SALAMON EDVIN: LOVAK HALÁLA

SALAMON EDVIN KIÁLLITÁSA

Kivételes művészeti esemény színhelye lesz a tel-avivi Mábát művészgaléria (Gordon utca 31); itt nyílik meg 1981 szeptember 5-én, este 7 órakor a kiváló izraeli festőművész, Salamon Edvin kiállítása, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

CHANA ZEMER:

NYAKUNKON AZ ÜNNEPEK

Hogy is mondják a monarchiákban? Meghalt a király — éljen a király. Ennek megfelelően azt mondhatjuk, hogy vége a vakációnak, kezdődnek a vakációk. Alig hogy megszokják gyermekeink az iskolai fegyelmét és beleköszönnek a tanulásba, újra jön a vakáció.

Nyakunkon az ünnepek. Az idén az ünnepek és a szombatok nem fedik egymást, s a ros hársánd és szukot közötti két hét alatt egyik nap lesz iskola, másik nap nem — hogy aztán következzen a nagy sátoros innepi vakáció.

Ez azt is jelenti, hogy az őszi vakáció idején nem lesznek szankciók, vagy sztrájkok az iskolákban. Ki boldog sztrájkolni, amikor amúgy is szünet van? Majd aztán... Meg kell azonban jegyeznünk, ennnyivel tartozunk az igazságnak, hogy nemcsak a pedagógusok tekintik pótvakációnak az innepi szünetet. Sőt, ennek az elismerésére is, ha tisztviselők vagyunk, vagy munkások olyan üzemben, amely nem ter

mel az ünnepek idején. Különbözőkben csak halmozódnak a nehézségek ezekben a napokban. Az ember nem tudja elintézni ügyes-bajos dolgát és sok munkahelyen úgy alakulnak a feladatok, hogy azok munkáját, akik szabadságra mentek, a többieknek kell elvégezni.

De még ez nem minden. Aki nem mentek szabadságra, hanem keményen dolgoznak az innepi szezonban, ráadásul csóstól kapják a vendégeket más városokból. Jönnek a jóbarátok, meg a rokonok, akik kivettek pár nap szabadságot. Vagyis megtanulhatjuk a nagy igazságot, amelynek értelmében egyesek örülhetnek az életnek, mások meg kiegyenlítik ennek az árát az ünnepek idején. Már az is eszembe jutott, hogy tulajdonképpen innen ered az innepi szezon egyik szakaszának héber elnevezése: Jámim norám — rettenetes napok.

— Majd ünnepek után... A tisztviselők régen megtanulták az egyszerű számítást, hogy ünnepek idején el lehet menni nyolc napig tartó szabadságra, amely az elszámolásban mindössze két és fél napi szabadságnak számít.

Nincs szebb az ünnepeknél különösen, ha nem vagy háziasszony és nem kell mindent egyedül előkészíteni a vendég látáshoz. Az innepi szezon nagyon alkalmas kirándulások szervezésére is, ha tisztviselők vagyunk, vagy munkások olyan üzemben, amely nem ter

mel az ünnepek idején. Különbözőkben csak halmozódnak a nehézségek ezekben a napokban. Az ember nem tudja elintézni ügyes-bajos dolgát és sok munkahelyen úgy alakulnak a feladatok, hogy azok munkáját, akik szabadságra mentek, a többieknek kell elvégezni.

De még ez nem minden. Aki nem mentek szabadságra, hanem keményen dolgoznak az innepi szezonban, ráadásul csóstól kapják a vendégeket más városokból. Jönnek a jóbarátok, meg a rokonok, akik kivettek pár nap szabadságot. Vagyis megtanulhatjuk a nagy igazságot, amelynek értelmében egyesek örülhetnek az életnek, mások meg kiegyenlítik ennek az árát az ünnepek idején. Már az is eszembe jutott, hogy tulajdonképpen innen ered az innepi szezon egyik szakaszának héber elnevezése: Jámim norám — rettenetes napok.

— Annyi baj legyen. Végsőfokán nem is olyan rettenetes.

HÁNY ZSIDÓ ÉL A VILÁG NAGY VÁROSAIBAN

Nemrég jelent meg New Yorkban Chaim Potock „A zsidók története” című könyve. Ennek függelékeiben közli a világ nagyvárosaiban jelenleg élő zsidók számát.

AMERIKÁBAN:

- San Francisco — 75.000
- Los Angeles — 455.000
- Vancouver — 12.000
- Chicago — 253.000
- Detroit — 80.000
- Cleveland — 80.000
- St. Louis — 80.000
- Memphis — 9000
- New Orleans — 10.800
- Houston — 26.000
- Denver — 30.000
- Tucson — 32.000
- Fort Worth — 23.000
- Montreal — 115.000
- Toronto — 115.000
- Boston — 170.000
- New York — 2.000.000
- Philadelphia — 350.000
- Baltimore — 92.000
- Washington — 35.000
- Atlanta — 21.000
- Miami — 225.000
- Cincinnati — 30.000
- Rio de Janeiro — 55.000
- Sao Paulo — 75.000

EUROPÁBAN:

- Manchester — 35.000
- London — 280.000
- Párizs — 300.000
- Zürich — 8150
- Marseille — 65.000
- Stockholm — 8000
- Koppenhága — 7000
- Amszterdam — 20.000
- Berlin — 6000
- Leningrád — 165.000
- Varsó — 5000
- Kiev — 170.000
- Bécs — 9000
- Budapest — 65.000
- Róma — 10.000
- Moszkva — 285.000

AZSIÁBAN:

- Isztambul — 23.000
- Tel-Aviv/Jaffa — 394.000
- Haifa — 210.000
- Jeruzsálem — 266.000
- Bombay — 7000
- Kalkutta — 300
- Kokinkina — 500

AFRIKÁBAN:

- Capetown — 25.000
- Johannesburg — 80.000

AUSZTRÁLIÁBAN ÉS ÚJZELANDBAN:

- Perth — 3200
- Sydney — 28.000
- Melbourne — 34.000

A RÉGI MAGYARORSZÁGI ZSIDÓSÁG NEVEI *

II. Józsefnek a zsidókat állandó névviselésre kötelező rendelkezést megelőző időben használt zsidó nevekről írt tudományos történeti-nyelvészeti munkát — Scheiberné Bernáth Lívia.

A Budapesten megjelent könyv előszavát Mollay Károly történész, a „Középkori magyar családnevek” szerzője írta. „A magyarországi zsidóság neveinek feldolgozása még kezdetén áll — hangsúlyozza Mollay. — A jelen dolgozat az első kísérlet a zsidó család- és személynevek feldolgozására, mégpedig a névadás első korszakából...”

„A dolgozat célja” című fejezetben a szerző elmondja, hogy kutatását a Zsidó Oklevéltár I—VII. kötetében talált zsidó nevek elemzésében végezte. Rámutat arra, hogy a magyar zsidók mozgalmassága folytán nem lehetett a nevek nyomán család- és személyneveket is szerkeszteni. A zsidók ki- és bevándoroltak az országba, a zsidó társadalmat kiűzési katasztrófák zilálták. Így az Oklevéltárban található zsidó egyének neveit dolgozta fel csupán.

A munka nehézségeit tárgyalja „Az anyagelosztás és anyaggyűjtés problémái” című fejezet. Az első közöttük az, hogy az időben még nem volt állandó a név, azt gyakran változtatták, változtatták. Jichák-Icik-(Icig); Menáchem-Mendel. Másfelől: az európai országokban a személynév megelőzi a családnevet. Jakov Hoffman a magyar rendben Hoff man Jakab. A héber használat az európaihoz hasonlóan, Mosheben Méir, később a szláv használatban Moshe Méirovitzként szil-

lárdult meg. A magyarországi gyakorlatban az apai személynév így családnevé alakult sokszor. Sok problémát okoz a változó helyesírás egy névben: Teutsch-Deutsch, vagy éppen a cseh Bohm név a következő átirásokban: Beham, Behem, Behaim, Behaim, Peham, stb. A neveket legtöbb esetben a hatóságok jegyezték fel, a zsidók bemondata alapján, ahogy ők hallották, természetesen sok esetben tévesen. Családnevek (Folytatás a 6-ik oldalon)

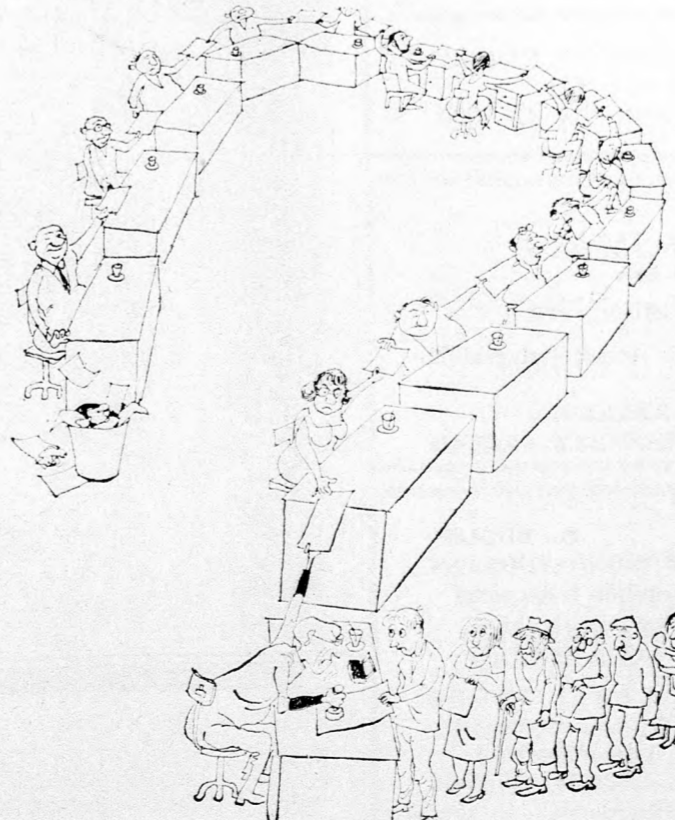
APFEL GERSON (GÉZA)

...Az Ember a tömegben és mégis magára hagyatottan; kiszolgáltatottan az államgépezetnek, a bürokráciának, saját szenvedélyeinek — mi ez?

Tragikum? Humor? Keserű valóság? Vagy minden együtt?

Ezt vetítik elénk Apfel Gerson (Géza) munkái: színezett tusrajzok, mondjuk így: karikatúra-festmények, mert hiszen, ha stílusukban karikatúrisztikusak is, mondanivalójukban sokkal többek annál. Minden egyes kép a létküzdelmet folytató kisember életének egy-egy fejezete, ironiával, szatirikus gúnyal ábrázolva, amit azonban végső fokon mégis áthat az igazi művészethez elkerülhetetlenül szükséges emberszeretet.

Apfel Gerson grafikus és festőművész, akinek kiállítása szombaton, szeptember 5-én este nyílik meg a Tel Aviv, Frug u. 5 szám alatti Gáj galériában. Jánosházán született, majd családjával Jugoszláviába költözve, a

zággrábi Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. A vészkorszakot Mauthausenben szenvedte át. 1948-ban alijázott. Hosszu ideig több héber lap, így a Dávár, a Bemáchéne, az Omer karikatúristája volt, emellett grafikai munkákat — főleg könyvillusztrációkat — végzett. Jelenleg a Tel Aviv város égisze alatt Jaffa művésznegyedében működő Művészeti Központ vezetője.

A bemutatásra kerülő mintegy 60 kép jellegzetessége: közérthetősége, nem csak formai, de tartalmi szempontból is: a szemlélő azonnal megértheti a mondani valót, anélkül persze, hogy ez a mű s a művészet rovására menne giccisé válna; ugyanakkor azonban, éppen mert megértettük a mondanivalót (s nem azért, mert nem értettük meg), gondolkodásra kényszerülünk — s ezzel a művész máris elérte célját: különösen egy olyan világban, amelyben a gondolkodást egyre inkább elektronikus agyak végzik, s az emberi agy lassan már csak arra lesz jó, hogy legyen mit „kimosni”. b.z.

KREISKYNÉL A HELYZET VÁLTOZATLAN

Irta: SÁBTÁJ HIMMELFARB

Ausztria kancellárjának a ne-
ve, Izraelhez fűződő viszonya ré-
ven, ma már fogalomná vált.
Egyetlen alkalmat sem szalaszt
el, hogy megbélyegezze, bosszant
sa, sőt alapvető érdekeiben sért-
se Izrael államát, kormányát és
vezetőit.

Senki se várja el az osztrák
kancellártól, hogy mindazzal, ami
Izraelben történik, feltétlenül
egyetértson, kormányunk poli-
tikáját mindenben támogassa. Ez
maguk Izrael polgárai sem teszik
meg, akik politikai szemléletük
következtében nem más államok
hatalmaiba való beavatkozásról
van szó, minden politikusként jo-
gában áll véleményüket kifejezni
a kérdésekben, amelyek
a szerinte akadályozzák a közel-
keleti békek elrendezését. Izrael
kormányának és polgárainak vi-
szont nem kötelességük mások po-
litikai állásfoglalását aláírni. Jo-
gukban áll minden úton-módon
kifejezni saját véleményüket és
a szóban forgó politikuskok állás-
pontja iránti ellenkezésüket, ter-
vészetesen törvényes, méltó for-
mában, anélkül, hogy a vita so-
rán érdekeikben hátnának meg az
ellenfeleket, óvakodva attól, hogy
valahol vagy sértésekkel szemé-
lyesen hántsák őket.

Vannak esetek, amikor a kife-
jezés módját az illendőség és a
jólét írja elő, még ha a kifeje-
zés módja nem is azonos a gondolat-
tal. Különösképpen áll ez azok
ra az esetekre, amikor gyilkossá-
gokról és terrorról van szó, s
amikor minden politikus, sőt pol-
gár is undorral fordul el a tettek-
től, részvétét fejezi ki az elárvult
családok iránt, nyilvánosan helye-
szere meg a bűnös tettet. Mert
a gyilkosság és a terror, bárki
hajlja is végre és bármi lenne is
a célja, mindenképp elítélendő,
és nemcsak megbélyegezni kell,
hanem a végsőkig küzdeni is kell
ellen. Így gondolkodnak a ne-
meslelkű emberek és azok a diplo-
maták, akik felül tudnak ilyenkor
emelkedni személti érzelmeiken,
felépp pedig el tudják magukat
személyi komplexusaiktól vonatko-
ztatni. Bruc Kreisky, Ausztria
kancellárja nem tartozik ehhez az
embercsoporthoz.

Múlt szombaton arab terroris-
ták alaválón gyilkos merényletet
követtek el a bécsi zsinagóga el-
len, azal a céllal, hogy tömege-
sen gyilkolják az imádkozókat.
Csak a szerencsén múlott, hogy
néhány esett tömeghalál, de ker-
ten mégis életükkel fizettek má-
sok ártatlanságával sebesültek meg.

A leggyuszerűbb logika is arra
köteli, hogy Ausztria kormá-
nya, elsősorban Kreisky kancellá-
r, felülemelkedjen a PFSZ-
szel és Jasszer Arafáttal fenntar-
tott kapcsolataik diktálta számi
tegyékon, nyilvánosan ítélik el a
tettet, hiszen a terroristák kö-
vetkező gyilkosságokat követek
el Ausztria kancellárja azonban
ebben is jó alkalmat látott Izrael
meghámsására, s szavaiból az
derik ki, hogy valójában a meg-
gyilkoltak és nem a gyilkosok a
bűnösök: a kancellár kijelentése
szóval az izraeli kormánynak a
palesztinaiakkal kapcsolatosan al-
kalmasított politikája áll a gyilkos-
ságok hátterében. Kreisky felfo-
gása már régóta közismert, s ak-
kor sem mondhat már újat, ha
szavakkal estig rokonszenveről és
támogatásáról biztosítja a ter-
roristákat. Valahol azonban mégis
ott a határ, amit minden Isten
lépésére teremtet embernek
ismernie kell, amikor tehát a ter-
roristák a bécsi templom imádko-
zóira támadnak, akiknek semmi

nemü kapcsolatuk az izraeli kormá-
ny palestin-politikájával, ak-
kor elvárhattuk volna, hogy
Ausztria kancellárja kikapcsolja
egy percére az érzelmeit, megfe-
ledkezék a származásából faká-
dó egyéni komplexusáról és ke-
mény hangon ítélje el a gaztettet,
vagyis a gyilkosokat, anélkül,
hogy ehhez bármit is hozzáfű-
ze, mert hisz a hozzátoldások
csak keserü szájíz keltenek az ál-
dozatok családtagjaiban, akik
iránt részvétét fejezte ki. Ha
a részvételt egyszóban azt is
hangsúlyozza valaki, hogy a gyil-
kosságot az izraeli kormány bü-
nös politikája miatt követték el,
akkor a részvételyilvánítás csak
a gázdától süjtöttak kigányolása.
Amikor pedig Izrael kormánya
tiltakozott Kreisky kancellár kijé-
lentése ellen és hazánk bécsi
nagykövete tiltakozó-levelet nyúj-
tott át az osztrák külügyminisz-
ternek, akkor az osztrák diplo-
mata azal az érvel utasította
vissza a tiltakozást, hogy ez be-
avatkozás Ausztria belügyeibe.
Vajon miért elítélendő, hogy
kormányunk tiltakozzék az osz-
trák kancellár Izrael ellen tett ki-
jelentése ellen, s vajon miért te-
kinthető ez beavatkozásnak
Ausztria belügyeibe?

Nem egy olyan esetet isme-
rünk a múltból, amikor különbö-
ző államok tiltakozást nyújtottak
át más államoknak őket érintő
kijelentések ellen, s amiben soha
senki nem látott belügyekbe való
beavatkozást. Ha Kreisky kancellá-
r a mostani tiltakozást vissza-
utasítja, az egyáltalán nem állás-
pontjának és kijelentéseinek jo-
gos voltát, hanem éppen ellenke-
zőleg a gyöngeségét bizonyítja,
láthatólag ki akar bujni szeren-
csétlen kijelentéseinek felelőssége
alól, mégpedig alaki ürüggyel, a
tiltakozás visszautasításával.

A terrorral kapcsolatban szer-
zett tapasztalatok azt bizonyít-
ják, hogy minél tartózkodóbban
viseltetnek iránta, a terror annál
inkább fokozódik, mert kivítele-
zői a tartózkodásban a gyöngeség
jelét látják, s ez arra bátorítja
őket, hogy még veszedelmesebb
terrorcselekményeket hajtsanak
végre.

A bécsi templom ellen elköve-
tett merénylet nem az első ter-
roristatámadás volt Ausztriában,
az utóbbi időkben, Nemrégiben
osztrák hatóságok fegyvercse-
pészésnek jöttek a nyomára, amit
szintén arab terroristák kíséreltek
meg. De akár most a zsinagóga
esetében, akkor sem hallottunk
kemény megbélyegzést az osztrák
hatóságoktól, még kevésbé láttuk
azt, hogy a rendőrség alapos nyo-
mozást indítson az arab terrorista
szervezetek osztrák földön műkö-
dő emberei után. Mint az emlí-
tett esetben, az osztrák hatósá-
gok a mostaniban is egy, a PFSZ-
ből kivált szervezetnek igyekez-
tek a tettet tulajdonítani, nem
pedig Arafát szervezetének. Az
osztrák álláspont nemcsak külö-
nös, hanem neveléses is, mert
vajon feltétlenül máshová kell
helyezni a terrorcselekmények
kiindulópontját ahhoz, hogy ko-
moly akciót indítsanak ellenük?
Bárhóman irányítják is a ter-
roristákat, energikus lépéseket kell
tenni ellenük, hogy azok akik
további terrorakciókat terveznek,
kétszer is megfontolják, érde-
mes-e, mert hiszen nem egyszer
bebizonyult már, hogy a terroris-
ták is félnek, s valahányszor le-
kapják őket, nem egy adatot
szolgáltatnak megbízóik, szerve-
zetük és bűntársaik ellen.

Kreisky kancellárnak az a ki-
jelentése, hogy a bécsi templom
elleni támadás nem más, mint az
Izrael kormányának a palesztinai-
ak iránt tanusított magatar-
tásának a következménye, hit-
vány és szégyenteljes bátorítása
a terroristáknak, hiszen szava-
ival Ausztria kancellárja igazolta
a tettüket, azt mutatta, hogy ko-
moly indítékai voltak, márpedig
ha indítékaiat maga a kancellár
is komolyaknak tartja, s ez nyil-
vánosan ki is fejezi, akkor ebből
nyugodtan következtethetnek ar-
ra, hogy terrorista cselekményei-
ket folytatniok lehet és kell.

Mint már említettük, államok
és vezetőik között mindig lehet-
nek nézeteltérések. Az ilyesmi bá-
ráti államok közt is előfordul,
hát még olyanok között, amelyek
egymással ellentétes felfogásokat
vállalnak, a véleményeltéréseknek
azonban ez utóbbi esetben is ál-
landó párbeszédbe és olyan kísér-
letekbe kell torkollniok, amelyek
alkalmasak a másik fél meggyö-
zésére.

Senki se áshatja be magát a

magá felfogásába, mert ez eset-
ben további vitákra képtelen,
mint ahogyan az osztrák kancellá-
r is azt a látszatot kelti, hogy
készarva teszi hideggé a lég-
kört, hogy nem is óhajt párbe-
szédet folytatni Izrael államával,
erre mutat kijelentéseinek jor-
mája és lényege is, amelyet a
megoldások lehetőségének az út-
ját is eltorlaszolja, csak a bossz-
szantást, a keserítést, a bántást
szolgálja. A legutóbbi kijelentés
pedig éppenséggel annak a gyá-
munak ad tápot, hogy Kreisky el-
ve ki akar zárni minden további
vitát, hogy nyugodtan folytathas-
sa kijelentéseit az eddigi szellem-
ben. Amikor az izraeli újságírók
a legutóbb az orosz zsidók aijjá
zásával kapcsolatosan kérdezték,
szintén bántó, sértő módon
válaszolt. S bár joga van más-
ként gondolkodni efelől, mint az
izraeli kormánynak, a gondolkó-
dástól a sértő kifejezéseket hosz-
szú az út és nagy kár, hogy
Ausztria kancellárja még most
sem módosítja stílusát, még ak-
kor is kár, ha — mint ő maga
mondja — mostani kádenciája le-
járta után nem jelölteti magát
Ausztria kancellárságára.

Mi vátikok

Irta: RÖSSEL MORDECHAJ

Olykor visszanezünk: mikor is
kezdtek Erec Jiszráél-i életün-
ket, harminc, harminckett eszten-
dóvel ezelőtt? Tévedés, amelybe
mi is beleesünk nem egyszer. Ak-
kor szálltunk le a hajóról, de leg-
többünk számára Erec Jiszráél
már zsenge gyermekkorunk va-
lósága volt.

Hány éve is ennek? Ötven, ta-
lán annál is több.

És most új rangot kaptunk:
a kibuc vátikjai lettünk.

Nehéz megbarátkozni a gon-
dolatlalt, hogy mi, a Tegnap lo-
bogó hajú fiataljai, a minden fel-
adatra kész chálucok, a valóság-
gal alig számoló „kalandorok”,
akik minél nehezebbnek, fantasz-
tikusabbnak és veszélyesebbnek
tűnt a feladat, annál lelkesebben
vállalkoztunk rá — mi, már ré-
gen búcsút mondtunk fiatalasá-
gunknak, vátikok lettünk.

Sokan közülünk még jó erő-
ben érzik magukat, ma is felve-
szik a verseny sok fiatallalt, és
a tehervállalás terén túl is tesz-
nek rajtuk, de az évek számát és
súlyát mégis érezzük.

Olyan nemzedék gyermekei va-
gyunk, amely háborúban szüle-

tett, a gyűlölködés légkörében
nőtt fel és a vészország borzal-
mai közepette emberesedett fér-
fivá.

A vészország a mi számunkra
nem történelem, nem olvasmány,
hanem valóság, amely tudatunk-
ban él és hat, amely betölti lel-
künk minden zugát.

A mi nemzedékünk vészor-
szaka nem Auschwitzzal, vagy a
munkaszolgálatlalt kezdődött, ha-
nem az elemi iskolai zsidóveré-
sekkel, Borsa felégetésével, a vá-
radi templomok felgyújtásával.

Ezért, az elherdált gyermek-
korért és ifjúságért nincsen kár-
térítés. Annak nyomait a sírig
viselni fogjuk. Mi nem ismertük
a boldog békeidők légkört.

És ezért az elrabolt gyermek-
korért, a megfosztott ifjú éve-
kert elégtételt akartunk szerez-
ni. És sikerült.

Életet építettünk a ramok fe-
lett, kibucot, amelyben gyerme-
keink és unokáink azt a szabad,
szép emberi életet éltek, amelytől
bennünket megraboltak.

Olyan munkát és feladatot vál-
laltunk, amely idegen volt főt-
lünk és nehéz. Néha úgy érez-
tük, hogy belerohanunk, de foly-
tatjuk. A mi sikerült. Ez a mi
elégtételünk. Hogy vagyunk, lé-
tezzük. És erősebbek vagyunk,
mint bármikor, mert gyökereit
eresztettünk a haza talajában,
gyökereit, amelyek mélyek kitép-
hetetlenek.

Igen, mi vátikok vagyunk, nem
öregék. Ugy is mondhanánk,
hogy előrehaladtok korúak. Van,
aki bölcselkedve mondja: meg-
ettem kenyerem javát. Én talán
úgy mondanám, hogy már nin-
csen több előtünk, mint mögöt-
tünk.

Igaz, ilyenkor azon veszem
magam észre, hogy egy bizonyos
sarokkal kezdem el az újságotva-
sást. Nem egyszer történik meg,
hogy szinte szíven üt egy hír.
Elment Groszmann Rózsika, teg-
nap távozott Hirschler Imre és
mások. Évfolyambeliek, osztály-
társaim. De hamar elhessegetem
a borús gondolatokat. Itt vannak
a csöppségek, akiknek örülni
kell. Itt vannak gyermekeim, a-
kik ugyanolyan lázas megszá-
lottsággal terveznek, mint egy-
kor mi. Hogyan is mondja a hé-
ber: Dor lóder jábiá omer. A
nemzedékek staféta-futásában
egymásnak adjuk át az égő, lo-
bogó fátylát.

Tegnap mi voltunk a fiatalok
és mások voltak a vátikok. Hol-
nap a mai fiatalok lesznek a vá-
tikok.

A nemzedékek aranyláncánál
nem szabad megszakadnia. Az
évek röpülnek, az idő hokomór-
ja pereg. Perc, óra, nap, eszten-
dő — alig vevődik észre az örök-
kévalóság rostáján.

Az időnek — kevésnek, vagy
soknak — annyi az értéke, a-
mennyit az ember kölcsönöz ne-
ki. Ugy érzem, hogy mi vátikok
nem maradhatunk adósai az idő-
nek. Tartalommal töltöttük meg.
Annival, amennyi erőnkől, tu-
dásunkból tellett.

Most a holnap vátikjai, gyer-
mekeink a sor. Folytassák az ál-
talunk megkezdett munkát. Épít-
sék, szépítsék a kibucot, az or-
szágot. Ne legyenek rosszabbak
nálunk. Jobbak lehetnek.

És mi, vátikok, innepélyesen
megérjük: nem irigykedünk si-
kereikre. Aldással, könnyes ál-
dással kísérjük majd, bárhol is
leszünk...

CSAK KÉT SZÓ...
elite KÁVÉ

Wimmer Jacobschn Temir

KÖZÉLETI HIREK

MAHLER MOSE EMLÉKERE

A második világháborút követő években Máhler Móric neve fogalom volt az erdélyi cionista körökben. Szociáldemokrata volt és elkötelezett harcosa a cionista eszmének, az „Ichud” szervezet talán legszármazottabb aktivistája; pártját jelentős erővé emelte az erdélyi Zs. N. Sz. keretében.

Agilitása és munkabírása határtalan volt. Amikor gyűlésekkel a fellegek a romániai cionizmus egén, nem mérlegelt, nem várt, hanem illegálisan alijázott.

Izraelben felhagyott a közéleti tevékenységgel és mint jó iparos, asztalosműhelyt nyitott. Ha afelől érdeklődtem nála, miért nem aktív politikai téren, kertelés nélkül válaszolt: van itt sok jobb politikus nálam, jó asztalos viszont kevés. Gyalupad mellett állni nem kevésbé cionista tett, mint ágálni a fórumon.

Amikor 1956-ban, a magyarországi forradalom napjaiban, szükség volt jó sláichokra, akik Bécsbe utazzanak, meggyőzni a menekült zsidókat arról, hogy Izraelben és nem má-

sutt a helyük — Máhler Móric önként jelentkezett. Jám-bor Ferenc mellett ő hozta ide a legtöbb magyar-zsidó menekültet.

Amikor sikere okai felől érdeklődtem, válasza egyszerű volt: nem hazudtam nekik. Azt mondtam, ne higgyenek azoknak, akik tücsköt-bogarat ígérnek Izraelben nehéz az élet és veszélyes. De éppen a nehézségek adják meg az élet ízét.

Küldetéséből hazaérkezve, felhagyott eddigi munkájával és elköltözött a Felső Gálili Sdzé Eliézer mosávbá, ahol csincilla-farmon állított fel és kertészkedett. Deresedő fejjel akart cháluci életet kezdeni.

Ez a vállalkozása nem volt túl sikeres, és közben több családi tragédia érte, amelyek aláásták erejét.

Magárahagyottan és mindenkítől elfelejtve, anélkül, hogy akár egyetlen egykori barátja munkatársa jelen lett volna, kísérték utolsó útjára.

Legyen áldott az emléke.

(r. m.)

A WIZO natanjai csoportja hazaérkezett európai kirándulásáról, amelynek során az olaszországi Meránban is jártak. — Schön Dezső író, újságíró, aki a városban tölti nyári szabadságát, meleg fogadtatásban részesítette a WIZO-chávérékat, akikkel együtt látogatást tett a meráni zsinagógában.

Dróry Dávid, lapunk belső munkatársa hazaérkezett kanadai útjáról.

Kelen Pál zongoraművész visszatért ausztriai és magyarországi utazásáról.

A Szovjetunióból származó olék szervezete sikeres kiállítás szervezett Naharián, a városháza nagytermében hat új olé festő képeiből. Sárir Efrájim, Naharia polgármestere és dr. Lázár Dov Béla, a helyi múzeum igazgatója nyitotta meg a kiállítást, amely-

nek anyaga szeptember 6-ig tekinthető meg.

Forrai Eszter, „Korallzátany” című új könyve, amelyet múlt pénteki számunkban ismertettünk — már kapható a tel-avivi Hadash könyvtárban.

Ünnepi fogadáson mutatták be a tel-avivi Diplomat hotel különtermében Müller Judit haifai kozmetikai gyárának új termékét, a „G. M.” parfümöt és kölnit. Avraham Nussen, a Helena Rubinstein világcég izraeli gyárának igazgatója köszöntötte a közönséget és az ünnepeltet.

Szombaton este nyílik meg a tel-avivi Mádrégót színház (Dizengoff 163.) előcsarnokában Nává Szofér, — a fiatal izraeli festőművész kiállítás. — A givátajimi festőművész Salamon Edvin Nordau-díjas művész tanítványa.

Meghívjuk Haifa-i és környéki olvasóinkat Rannaport Ottó „Beszélünk ösztönösen önmagunkról” című előadására (1981. szeptember hó 8-án, kedden délután 5 órakor, a H.O.H. Pevzner-utca 2. alatti kultúrházban), amely után válaszolni fog az olvasók kérdéseire.

EGYMAS KÖZÖTT

SZEMÉLYI HIREK

Szép külsőségek között tartották meg a napokban Schindler Judit és Mordecháj a fiuk, Sárón bár-micváját. A család és a baráti kör tagjai gratulációkkal halmozták el az ünnepeltet, illetve az örömszülöket.

A petach-tikvai temetőben ázkára volt Weinberger Dov Bernát sírjánál — halála első évfordulóján. A Tapolcsányból elszármazott néhai Weinberger Bernát közéleti ember volt, és Kätz Elijáhu, a beér-sévi főrabbi sógora.

Plasztik-, parafin- és olajmelegítők 60-tól 200 fokig.

Automatikus termosztáttal, hőszigeteléssel, számszám tömegeikk-gyártók, laboratóriumok, plasztik-üzemek részére, több típusban.

FULÓP GYÖRGY ÉS FIA LTD., Naharia, Loehámj Hágetát 43 (a Strauss-gyár mellett), POB 18, telefon: 04-921052, 04-923990

1981.IX.4

A budapesti könyvesboltok «titkai»

Julius közepén, tikkasztó hőségben jártam a pesti nagy körút könyvesboltjait, elsősorban olyan kötetek után kutatva, melyek a mi részünkre (izraelieknek) kuriozumot jelentenek. Nehéz vállalkozás, időnként „lehetetlen feladat”. A zsidókkal, főleg a vészorszakkal foglalkozó könyveket a megjelenés után pár nappal szétkapkodják. Az érdeklődés — különböző okokból — óriási. Reálshangu izraeli tárgyú könyvek egyáltalán nem léteznek, és aki ilyenirányú „éhségét” szeretné kielégíteni, az is jobb híjján — zsidótárgyú könyveket vásárol, vagy keres.

Privát kis könyvlistámnak az elején kezdem, vagyis sikerült megszereznem a 2 évvel ezelőtt megjelent, 1500 oldalas Bibliát (Ószövetségi és Újszövetségi Szentírás), mégpedig az Apostoli szentszék kiadójának gondozásában. A könyvet sehol nem hirdetik, a boltokban nem kapható, csak aki véletlenül hallott róla, az juthat hozzá, ha elutazik a Ferenciek terén székelő Szent István társulat helyiségébe.

A könyv kiállítása gyönyörű, a képmellékletek szintén sokat mondanak. Részletes, színes térképeket láthatunk a Kivonulás és pusztai vándorlásból, — a 12 törzs elhelyezkedéséről. Kánaánban, — Palesztináról Jézus korában.

A magamfajta „sztalinizmusban felnőtt fiatalnak”, semmilyen országban, sajnos, nem tanultam a Bibliát, feltétlenül érdemes volt az utánjárás.

A másik könyv, amit naiv módon a boltokban kezdem keresni, Zsolt Béla „Kilenc koffer” című élményregény volt, de az elárúsítók, rengeteg üzletben, majdnem a szemembe nevettek. Hiánycikk... Az volt, az is marad. Am legutolsó pesti napomon, szinte véletlenül botlottam be újra egy kis könyvüzletbe, és pont ott még megvolt egy példány.

1980-ban jelent meg a Magvetőnél és Zsolt Bélának ezt a könyvét még 46-ban kezdte meg folytatásokban az akkori Magyar Radikális Párt hetilapja a Haladás, melynek Zsolt a főszerkesztője volt. Befejezésére, és könyvbeni megjelentetésére sosem kerülhetett sor, — egészen tavalyig. A könyvnek szerény véleményem szerint, Izraelben is kötelező olvasmányának kellene lennie, szinte kiált a héber fordítás után.

Könyvesbolti „szimatolásaim” során, ráakadtam még egy csemegére, ami éppen ottlétem alatt jelent meg, tehát csodák csodájára még kapható volt. Schulhof Izák: Budai Krónika című, 100 oldalas kis könyvről van szó, amelyet 1686-ban írt a szerző, 300 évvel ezelőtt, mégpedig héber nyelven. A Magyar Helikonnál jelent meg, héberből fordította József László. A vékony könyv úgy magyar történelmi, mint zsidó szempontból, egyedülálló dokumentum.

Az akkori török hadak és a német császári haderő örökös háborúiról szól, mindez egy egyszerű, szorongatott, budai zsidóember szemüvegén keresztül nézve. Stilusa kissé naiv és eredetien régies, különös patinát pedig az az érdekeség ad neki, hogy Schulhof az ősei nyelvén írta az eredeti szöveget.

A pesti könyvesboltokat járva, (melyekben ellentétben az izraeliekkel, (nyáron semminemű hűtés nincs tehát alaposan megizzadhat a böngésző.) — az egyik keresett könyv alaposan kifogott rajtam. Fedor Ágnesnek, a mai pesti újságírás és irodalom markáns zsidó személyiségének egyik könyvét, a „Karola és korát” kerestem makacsul. Karácsony óta hiányzik, választották vagy husz üzletben. A könyv nemcsak zsidó- és vészorszakk tárgyú, de ráadásul még misztikus elemekkel is telített, — egy jósnőnek az igaz története a 44-es időkben, — úgyhogy ezért a könyvért előre hiába koptattam a lábamat.

Itt jegyzem meg, hogy Fedor könyvei és főleg TV-játékai, eseményszámba mennek a magyar fővárosban. Egyik TV-darabja, a „Menekülés a börtönbe”, több évvel ezelőtt, megnyerte az Eurovizio nagydíját. Arról szól, hogy 44-ben, egy zsidó polgárlány, keresztény iratokkal, egy báró-családnál bujkált, mint cseléd. A papírok alapján kiderül, hogy az eredeti keresztény cseléd lány gyilkos volt, megölte szeretőjét, és a bujkáló zsidó lánynak, ha nem akar a nyilasok karmai közé kerülni, magára kell vállalnia a gyilkosságot... — A TV játék előadásairól akkoriban országszerte beszéltek, és külön pikantériát ad az ügynek az, hogy a történetben életrajzi elemek is vannak. Fedor valóban egy idős bárónőnél bujkált, mint mindeneslány, és később a bárónő fia — dr. Wesselényi Miklós — feleségül vette. „Giccses” sztori, de mit lehet csinálni, ha igaz a történet... Egyébként az a megtiszteltetés ért, hogy személyesen is találkoztam, és hosszan beszélgettem Fedorral, a Hungária (New York) kávéházban, és Fedor ezekkel a szavakkal fejezte be az élménydus beszélgetést: — Éltem legnagyobb vágya, hogy egyszer ellátogathassak Izraelbe.

Visszatérve a „hiányiukkekhez”, nem kapható még Josephus Fláviustól A zsidó nép története sem, (nem össze-tévesztendő Fláviusz előző könyvével), — valamint Vas Zoltán érdekesítő életrajza... Végül pedig egy praktikus tanács: aki sok könyvet vásárol magának Pesten, és már amugyis lejárta a lábát, az baktasson meg el a postára is, és adja fel sajátmagának hajópostán a nehéz portékát. Minek kell tulterhelni a csabai kolbászokkal amugyis túltömött poggyászat?...

JÁVOR VIOLA

CSAK AZ IGAZSÁGRA TÖREKEDJ

A vizsgálatnak ezekben a he- teiben a Tórától Mózes búcsúszó- zatát olvassuk. Hazavisz bennete- ket a ti Istenetek, erről beszé- lünk szüntelen; Ó, az Örökkévaló meg- teszi, amit őseiteknek ígért. De ha ott élni akartok és igazán örökbe akarjátok az országot: nektek is meg kell tennetek a magatokét. A harcokban, amelye- ket odáig meg kell vívnotok, a hit ereje csodákat tesz veletek. Egy percig se gondoljátok, hogy fizikai erőtlők és földi hatalma- tok segítenek csak a győzelmei- tekben. Őseitek érdemei, hűség- tek jutalma és a százszor megpe- csételt szövetség sokszorozza meg erőtlőket és visz benneteket diadalra és vívjátok ki általuk egy világ bámulatát — de ez a sasszárnyakon szállásotok csak addig tart, amíg hazaértek, amíg határaitokat megerősítitek, amíg harcaitokat a környező né- pekké befecskendeztek.

Azután nagyon vigyázzatok, milyen legyen az élet a ti orszá- gotokban: itt már isteni csodára nem számíthatok, ne is számít- satok. Azzal érdemlitek majd ki a sok-sok segítségét az Örökké- valónak, így mondja hetiszá- munkban a Nagy Tanító, ha bí- rákat és ítélteik végrehajtóit ál- lítottok minden lakott helyen, akik igazságos ítéleteket hozzanak a nép peres ügyeiben. Sohase felejtsetek el: amiért

Egyiptomban elkeseredve lázadta- tok és sírásotok-panaszotok egész életeteket betöltötte, éppen az igazságtalanság volt, amelyet lép- ten-nyomon elszenvednetek kel- lett. A kegyetlenség, a megkülön- böztetés, a jogtalanság fájtt Egyiptomban legjobban és igá- zán. Dolgozni, ha könnyebben is- talán, a magad országában is kell, hiszen az egyiptomiak is dolgoz- tak Egyiptomban és minden nép- szorgalmas munkával építi házá- t és hazáját. Még csak nem is a bőségesebb és lágyabb kenyér az ami az ember fiának a hazáját jelenti, hiszen Egyiptom földje- talán még gazdagabb és termé- kenyebb volt, mint a megígért Or- szág, amint azt a gyengébb jel- leműek a pusztai nemzedékben annyiszor visszasírtak.

Nem a nagyobb darab kenyér és nem az anyagi jólét célérése érezteti ez emberrel, hogy vére- otthon él, a saját hazájában, még talán nem is az a tény, hogy ott született, vagy ősei is ott éltek. A mózesi megfogalmazásban így érthetjük a soros heti szakaszt: tudjátok-e mi a haza? A haza az, ahol mindenki megkövetelheti a maga igazát, ha úgy érzi, hogy közössége, vagy a másik ember megbántotta, vagy jogos, törvény adta lehetőségeiben, szép élet- nek megvalósításában gátolja.

„Csak az igazságot, csak az igazságot akard, hogy ezáltal

érezd magadnak az országot, amelyet az Örökkévaló, a te Iste- ned néked ad — így mondja e- héten a Tóra. Mert ha nem: hiába élsz most már Egyiptomtól távol, nem érezheted otthon magad, ha bajodban, igazságkeresésben nincs kihez fordulnod. Itthon még jobban fáj, ha nincs igaz bíród, mint Egyiptomban fájtt, hiszen a testvéri bántás mélyebben sajog, meg elkeserítőbb. Ha az ellensé- gedtől megsegített Isten, te zsidó bíró, te igazság-osztó vigyázz: „ne hajlítsd el a törvényt, ne légy tekintettel senkire és ne le- fogadj megvesztegetést”, így mondja szó szerint a Tóra —

dr. Berg József

KERESÜNK HAIFA CARMELRE BENTLAKÓ HÁZASPÁRT (KÜLÖN LAKÁS VAN.) AZ ASSZONY TAKARITÁSHOZ, AZ EMBER SÓFÖR. Telefon 10—12 között 04-524296, 17—21 között 04-242794

Vardi Rosenbaum szálló • Jeruzsálem

— K Ö S E R —

ROS-HASÁNARA MEGRENDELÉSEKET ELFOGADUNK.

„OCAR”-BEUTALÁST ELFOGADUNK.

TELEFON: 02-717796 • 02-716114

Mecadá mégegyszer el nem esik!

Erős szélrohamok rázzák a kétezres éves falakat, az őrtornyok és oszlopsorok maradékait a Mecadá hegy tetején. Mozdulatlanul áll a katonai parádé, hiába száll a légben az udvar felkavart pora. Az utász-egységek ünnepségit üli a Cáhál azon a helyen, ahol 1908 évvel ezelőtt a vár életben maradt ezerfőnyi védőrsége Eleazar ben Jair javaslatára kollektív öngyilkosságot követett el. Három asszony és két kisgyerek maradt életben és ezeknek az elbeszélése alapján írta meg a kortárs, magyarsági harcos, Josephus Flavius a zsidó történelem talán legmegrázóbb fejezetét, a mecadási ezer öngyilkosságát.

Három évig tartottuk a várat Silva római hadvezér ellen. Három évvel Jeruzsálem elpusztulása után még mindig ellenállunk — szökt Eliazár, az utolsó zelótá vezér a néphez. A rómaiak nem voltak télenek. Töltést emeltek a földből, kövekből, mely maholnap a fal magasságáig ér. Mi kevesen nem tudjuk többé védeni a várat és félő, hogy harc közben nem ér el mindannyiunkat a halál. Vessünk hát véget életünknek önkézzünkkel, gyujtsunk fel mindent mi valamit is ér a várban, hogy ne legyen öröme az ostromló ellenségnek és hogy ne hajtssanak minket mint barmokat a római cirkusokba, hogy egymás vagy vadállatok elleni küzdelemre kényszerítsenek. Másnap reggel a benyomuló rómaiak ezer halottat találtak a várban és máglyán égő ruhákat, fegyvereket és élelmiszert...

Immár harminc esztendeje, hogy az ujoncokat egységeik szerint felviszik a meredek úton a romos vár udvarára, hol is felkészülnek a Cáhálra, hazaszerveztve és katonai fegyelembre.

A Maariv tudósítója rövid in-

terjűt készítette öt katonával arról, hogy mit jelent számukra a mecadási avatás.

Mordecháj Marmor 47 éves, a petach tikvai hősi emlékház (Jad levanim) igazgatója, koránál fogva már mentes a katonaságtól és kérhette volna áthelyezését a Hagá-hoz. De ő mást kért, azt, hogy tovább szolgálhasson mint tartalékos. Így aztán mint hites útmutató ő vezet ennek az utászegységnek a tan-kirándulásait a judeai sivatagban és a Negev istenhátameggetti kanyonjain. — Olyan korban élünk, amikor csakha jézál választja el a cionizmust a cinizmustól. A kirándulásokkal és a magyarázatokkal azt akarom elérni, hogy nemzeti öntudatunk erősödjék a cinizmussal szemben. Hogy az új olék magukba szívják segítségemmel ennek a tájnak és a tájon keresztül a zsidó történelemnek mindannyiunkra kötelező atmoszféráját. Több tucatszor jártam Mecadán, de valahányszor újra megjárjam az utat, mindig elfog a megilletődöttség. És ha ugyan ezt látom katonáink szemében, akkor tudom, hogy nem hiába beszéltem — mondta.

Mose Ben Hárus 18 éves, Kfár-Sálem-i lakos, tíz osztályt végzett és bár az ország szülőtte, most volt először a történelmi nevezetességű várban. „Hála a katonaságnak, most megismerem az országot. Amikor az oktatóm a vár történetét mesélte, úgy éreztem, hogy egyike vagyok az ókori harcosoknak, hiszen láttam magam előtt a római és a zsidó hadierőt, megtanultam az ostromlók és ostromlottak harci módjait, hogy mind építették ide a kopár hegyre Herodes király kastélyát a falakt, mint vágta kőszereit, hogy mint építették ide a ciszternákat a sziklába és farag-

tak díszes oszlopöket.”

Joszéf Ráávit 31 éves új olé Argentínából, nős és két gyermek apja. Két éve alijázott, jelenleg Kirját Onoi lakos. Miután Argentínában is végzett katonai szolgálatot, nálunk csak kiegészítő, 4 hónapos kiképzésre utalták. „Boldog vagyok, hogy a Cáhál lehetővé tette nekem ezt a kirándulást. Egyedül sohasem tudtam volna megérteni, hogy mit mondanak népünknek ezek a sokat látott falak. Ahogy Mordecháj beszélt róla, az volt az érzésem, hogy személyes tapasztalatai alapján szól, mint egyike azoknak, akik életben maradtak a mecadási ezerből.”

Salom Joszéf 30 éves kármiel-lakos, 3 évvel ezelőtt alijázott Dél-Afrikából. Egy chánitái kibuc-lányt vett el feleségül. Ő is katonai volt külföldön és így csak rövidített szolgálatra kötelezték. „Nem ez az első tan-kirándulásunk, voltam Gámálában és Herodionban is. Igaz, hogy a látnokok alapján közelebb érzem magam az országhoz, mint eddig.”

Az utolsó, Louis Brexon. 26 éves amerikai származású elénős, egy gyermek apja, két évvel ezelőtt alijázott és Rechovon telepedett le. Már külföldön megtanult héberül és élvezetes könnyedséggel, melyen átüt az angol akcentus, beszéli nyelvünket. Ő is rövidített katonai szolgálatot teljesít az utászoknál. A polgári életben a Bank Leumi tisztviselője.

„Az avatás estéjén vetített képeket láttunk Mecadá történetéről és a városi gettó lázadásáról. Nem nehéz megtalálni a kapcsolatot a két hely és esemény között. Minden diaszpórában élő testvérünknek el kellene jönnie, hogy lássa ezt. Mily igaz és mennyire erősíti bizalmunkat a jövőben az a verssor, mely mint felirattal díszítette az ünnepséget: „MECADÁ MÉG EGYSZER EL NEM ESIK!”

»A kisemberek sorsa foglalkoztatott«

Ceruzarajz egy volt képviselőről, aki 18 esztendeig a köznapi gondok szószólója volt a törvényhozás házában

Írta: BENEDEK PÁL

Slomó Jákó Grosz utját nem tudott megelhetést biztosítani szegélyezett rózsák a közelébe. Máramarosban született, egy olyan környezetben, amelyben általában volt a nagy szegénység. Mai fogalmakkal talán fel sem lehet fogni, hogy milyen nehezen és keservesen éltek egykor a máramarosi zsidók.

Amikor Slomó Jákó Grosz befejezte jesiva-tanulmányait, Váradra ment, de nem a kereskedelmi életben kereste a boldogulást. A közügyek érdekelték. Az Agudát Jiszráél színeiben kezdett tevékenykedni. Rövid idő múlva már ő volt a mozgalom egyik vezetője.

nem jelölte Slomó Jákó Grosz képviselőnek az Agudát Jiszráél. Új időknek új szelei új embereket állítottak az élre. Tízennyolc év után befejezte törvényhozó munkáját.

Nagy kérdés, hogy pártja, az Agudát Jiszráél megengedheti-e magának egy ilyen gazdag tapasztalatokkal rendelkező puritán közéleti ember mellőzését? Arról egyébként szó sincs, hogy háttal fordítana a közéletnek. Tagja maradt pártja vezető intézményeinek, de már nem tartozik a hangadók sorába. Csoport nem áll mögötte, a szavának annyi súlya van csupán, amennyi bölös élettapasztalat áll mögötte.

E minőségében elsősorban alijára buzdított. Pártja akkor még nem tisztázta a viszonyát a cionizmussal és a zsidó országgal, de Slomó Jákó Grosz megsejtette, a zsidó nép jövője szempontjából fontos, hogy az ortodoxia is erősödjék az országban, s ezért is szorgalmazta az aliját.

Nagyváradoon volt azokban az években — mint köztudomású — a viznyici chászid tábor főhadiszállása. Ott élt a rebe, s udvarának magnetikus vonzó hatása érvényesült a zsidó világban. Slomó Jákó Grosz szintén viznyici chászid volt, de olyan chászid, aki nem vélt semmiféle ellemmondást felfedezni az alijára való serkentés és a chászid életforma között.

Aztán jött a vészorkoszak. Az Isten, akihez buzdított imádkozott, megsejtette és hazaterelte. Új világot talált Váradon. Olyan világot, amelyben a zsidók már nem féltek, a legszegényebbeknek is jutott kenyérrel. Ráadásul — nem volt akadály a annak, hogy a legszigorúbb vallási életforma keretei között éljen, aki így akar élni. Egy ideig próbálgatta az új világ lehetőségeit és voltak pillanatok, amelyekkel rokonszenvenni is tudott. Felelősségre vonták a háborús bűnököket és a fasizmus szállás-csinálót: tanulási lehetőséget biztosítottak a nincstelen rétegek gyermekeinek; az egyenlőség jelszavát hangoztatták.

Slomó Jákó Grosz aktív részt vett az erdélyi zsidó élet újjáépítésében. De amikor hírt vette, hogy megalakult a zsidó állam és közben azt is látta, hogy egymást érik a törvénytelenségek és eltorzulások — akkor — sebbel-lóbbal összecsomagolt és elindult a családjával.

Nehéz utja volt, mire megérkezett, 1950-ben az újjászületett ország legnehezebb korszakát élte. Kedve lett volna bekapcsolódnia az izraeli közéletbe, de pártján, az Agudát Jiszráélen belül nagyon nehéz volt akkor a helyzet. Szegény volt a párt, nem

Aguda akkori vezére tudomást szerzett, hogy egy tehetséges pártfunkcionárius alijázott, s bevonta őt a mozgalmi munkába. Néhány év múlva már saját csoportja volt a pártban — a magyarországi és romániai ortodoxia állt mögötte —, s mikor képviselőnek jelöltette magát, megnyerte az Agudát Jiszráélen belül a harcot az ellenjelöltekkel szemben. Reális helyen jelölték és 1959-ben — tehát kilenc évvel az alijázása után — bekerült a törvényhozás házába, amelynek tagja maradt 18 éven át. S soha nem felejtette el, hogy ő a kisemberek képviselője. Törvényhozóként elsősorban szociális, nevelési és biztonsági problémákkal foglalkozott. De minden kérdést azoknak a szempontjából közelített meg, akik őt a Kneszetbe küldték.

Számtalan törvény előkészítésében és megszavazásában vett részt, de van egy jogalkotás, amely kifejezetten Slomó Jákó Grosz nevéhez fűződik. Arról a törvényről van szó, amely eltörli a bíróság előtti esküt.

— Még mielőtt képviselő lettem — meséli — dolgom volt a bíróságon és elhülve tapasztaltam, hogy megesketnek ott boldog-boldogtalant. Futószalagon. Elzembe jutott, mi a jelentősége az eskünek a zsidó igazságszolgáltatásban. Csak a legtrükkösebb esetekben élnek vele, s megfelelő bírlőségek között — a jelentőségének megfelelően. Ezzel szemben a zsidó országban teljesen felhígult az eskü. Elhatároztam, ha egyszer Kneszet-képviselő leszek harcolni fogok az eltörléséért.

Slomó Jákó Grosz egyéni törvényjavaslatot szerkesztett, s sorra járta a képviselőket, meggyőzte maideg valamennyit a helyzet tarthatatlanságáról. Így szerzett többséget a törvényjavaslatnak. Azóta az izraeli bíróságokon nem esketik meg a tanukat, csak figyelmeztetik őket, hogy az igazat vallják, mert a törvény szigorúan bünteti a hamis tanúaszt.

A legutóbbi választáson már

Ha kétkamarás lenne az izraeli törvényhozás — tehát a Kneszet mint alsóház mellett felsőházunk is lenne, ott minden bizonyíték nélkül hely illelné meg az izraeli társadalom sokrétű problémáinak alapos ismerőjét, aki arról nevezetes, hogy parlamenti munkájában képes volt messzebb látni a szigorúan vett ortodox érdekeknél.

Jelenleg két irányban folytat konkrét tevékenységet Slomó Jákó Grosz. Ő áll az élen annak az iskolahálózatnak, amely ipari oktatást és a Tóra világában való jártasságot biztosít a hazgyományú családok fiainak. A hálózat egyre fejlődik, de Slomó Jákó Grosz legfőbb figyelme arra irányul, hogy a mennyiségi fejlődéssel párhuzamosan az oktatás színvonalának állandó emelése is biztosított legyen. Ezen kívül készíti a Máramarosi Emlékkönyvet — Joszéf Kohén, a zsidó világban ismert és tekintélyes bibliográfus tudós a szerkesztője —, ő meg a szerkesztőbizottság elnöke.

Igen jellemző a nyilatkozat, amit ezzel kapcsolatban tett a beszélgetésünk során:

— Rendszerint tisztelheteli funkció a szerkesztőbizottság elnökének lenni. En nem annak válnék. Minden vonatkozásban részt veszek a munkában és remélem, nagyon rövid időn belül elkészül a könyv, amely képet ad majd a haidani máramarosi zsidóság életéről. Bízunk abban, hogy onnan származom és talán az emlékkönyv miatt sem kell majd szégyenkezmem...

SÁJIS INBÁR

MINDENFÉLE MÁRVÁNY ÉS GRANIT

KONYHAKBA ÉS FÜRDŐSZOBÁKBA, TEMPLOMOKBA ÉS IMAHÁZÁKBA minden árnyalatban és színben, nagyban és kicsinyben. Speciális engedélyekkel vállalkozóknak. Speciális engedmények Tóra-tanulóknak.

B.B., Slomo Hámlech u. 7 (az új Peugeot-val szemben) Tel. 76 20 11 — 77 49 61

EINE NACHT IN WIEN MIT DEM WALZERKÖNIG JOHANN STRAUSS

KÉT GALA-ELŐADÁS

1981 szept. 12. szombat este 8.30 órákor, Héjchál Hátárbut, Tel-Aviv

1981 szept. 19. szombat este 8.30 órákor, Auditorium, Haifa

POSTAI ELŐFIZETŐINK

FIGYELMERE!

1981 szeptember 1-től

1 havi előfizetés az UJ KELETRE 112.50 sekel értékűbbletadóval

Kérjük előfizetőinket, hogy az esedékes összeget ezen az áron fizessék be a hónap elején. A kiadóhivatal

A HÉTEN AZ ARUKÉSZLETBŐL:

SZEKRÉNYEK

4 ajtós — kétemeletes 4800.— sekel
dupla ágyak matracokkal 2.950.— sekel

valamint frásztal 1000.— sekel, könyvállványok, stb.

„SEM” BUTOR ● Bugrasov 26, a pincében

TELEFON: 03 - 280493

MINDIG AKART UTAZNI AMERIKÁBA Most olcsóbban — jobban. Nálunk nemcsak jegyet kap. CANAANTOURS, tel. 229125 TEL. AVIV, Ben Jehuda 113. Beszélünk magyarul

MEGJELENT

Ferrai Eszter: KORALLZATONY című legújabb verseskötete.

Kapható a HADASH könyvesboltban — Tel-Aviv, Nesz Ciona u. 5

1981.IX.4

FIRST LADY

UJ MODELLJEI

a könnyű és modern paróka tartós frizurával

380.— sekeltől,

a világ legnagyobb választéka!

Kizárólagos import és ellátás:

HAPÉÁ • Bné-Brák, Rabbi Akiva 65,

telefon:788710

Nyitva egyfolytában reggel 9-től este 7-ig,

pénteken zárva.

Gyors, várakozásmentes kiszolgálás.

**PESZELSZ ELÉGETI
A „TANJÁT”**

Abban az évben érkeztek meg Vilnába a „Tánja” első nyomtatott példányai, a chászidok végtelen öröme. Aznap este, amikor a chászidok a Tánja megjelenése alkalmából nagy összejövetelt rendeztek, rosszra fordult a Gáon egészségi állapota, az éjszaka folyamán kétszer is elájult. Az ellenzők vezetői, fő-

A hazaárulással és kémkedéssel vádolt rabbi

KRAUSZ NAFTALI:

IX.

leg pedig Jozsef Peszelsz, Simon, az eretnek barátja, szeméreménye a chászidoknak, hogy örömmel tölti el őket a Gáon súlyos állapota, sőt, Peszelsz még ennél is tovább ment: megvásá-

rolta a Tánja jó egynéhány példányát és nyilvánosan elégette őket a zsinagóga udvarán. A chászidok nagy önmegtartóztatással szemlélték az aljas tettet, szigorúan tartva magukat Snéur Zálmán parancsához, hogy ne hagyják magukat provokálni, tegyenek az ellenzők bármit is. A mérsékelt ellenzők ezt meg is becsülték, s különösképpen rabbi Chájim, a volozini, a Gáon egyik legjelesebb tanítványa magasztalta a chászidok önfegyelmét.

ellenzéki vezetők pedig ismét ki készültek adatni a „Lekách tov” című erkölcsnemesítő művet, hogy ennek sikere csökkentse a Tánját.

Közben szerte a zsidó világból, mindennünne, ahová csak eljutottak a Tánja másolatai köztük a hamisítottak is, kérdések futottak be reb Snéur Zálmánhoz, felvilágosításokat kérve egyes meg nem értett fogalmak felől. De a Tánja kinyomatását csak akkor engedélyezte szerzője, — csak azért, hogy a becsületlen másolók hamisításait meggátolja — amikor két fiatal chászid felfedezte a lipcei vásáron a Tánja többszáz másolatát, amelyekről kiderült, hogy hamisítottak. A két ifjú áruhát öltött, így sikerült eljutniuk a hamisítványok terjesztőjéhez, aki akkorára már 150 példányt el is adott. Megvették tőle a teljes mennyiséget, felfedezésüket pedig jelentették Snéur Zálmánnak.

Felismervén, mekkora veszedelemmel járnak a lelkiismeretlen emberek hamisításai, akik szeméremény a cél szentesített minden eszék között, Snéur Zálmán végre belement a Tánja kinyomatásába, két kikötéssel: A) Hogy a könyvhöz rabbi Mesulám Zuszje és rabbi Jehuda Léb Hákohén, a mezericsi mágid e két nagy tanítvá-

nya adja meg a „hozzájárulást”; B) Hogy a könyv névtelenül, szerző megemléke nélkül lásson napvilágot. Csak miután feltételeit elfogadták, adta át a művet a híres szlavitai nyomdászmeisternek, reb Sólem Sáčhnának (tulajdon vejenek) és társának, reb Smuél Hálévinek. A munka 5556 (1796) kisleév havában készült el, előbb 15 ezer példányban, egy évre rá meg ötezerben, a következő évben már 20 ezres harmadik kiadásban, utána pedig kiadás kiadást követett, annyira megnőtt a kereslet.

**ELHUNYT A GÁON —
KIJULTAK
AZ ÜLDÖZÉSEK**

Élete utolsó évében rabbi Eljáhu, a vilnai Gáon, többnyire ágyhoz kötötte a betegsége, kedvenc tanítványai váltogatták egymást mellette. Nagyon legyen-gült, a nap javarészt talitba burkolózva, tfilint rakva töltötte, de tanulmányait egy percre sem hagyta abba. Felgyógyulása érdekében szüntelenül zsolnárt mondtak érte a vilnai zsinagógában — a chászidokéban is. De amikor fi-lyébe jutott, hogy egyesek szerint megmondolta magát, s már nem ellenzi a chászidizmust, két tekin-télyes tanítványát kiküldte a közeli és távoli hitközségekhez, hogy csak fokozzák a „szekta” el-lenit bojkottot.

Olajat öntött a vizsaly tüzére a kinyomatott Tánja első példányainak a feltünése is, fokozódott az uszítás a chászidok ellen, sokat kellett a gazdasági bojkot nyomásától is szenvedniök. Egyes vilnai chászidok szorongatták Snéur Zálmánt, próbáljon mégis találkozni a Gáonnal, de a találkozás nem jött létre, 5558 (1797) szukot félünnepén elhunyt a Gáon, tanítványai pedig, nagy mesterük végakarására hivatkozva, még vadabul üldözték a chászidokat.

Közben Simon, az eretnek és elvbarátai arra használták az idejüket, hogy német és francia nyelven gunyiratokat adjanak ki a chászidizmusról, annak szokásai és vezetői, tanai és módszerei megbélyegzésére. Igyekeztek rábírni Németország és Franciaország tudósait, hogy hassanak az oroszországi kormányzati körökre, uszítsák őket a chászidokra. A szentpétervári chábád vezetők, akik e kormánykörökkel kapcsolatban állottak, érezték a viszony elhidegülését, csak azt nem tudták merről fuj a szél. Rövidesen ez is kiderült...

Miután Vilnában a szélsőséges ellenzékiek azzal az elképesztő hamis váddal illették a chászidokat, hogy örömlükre szolgált a Gáon elhunytja (mint említettük, szukot félünnepén halt meg, akkor este pedig egyes chászidok a sátorban ültek és a „Bét Hásó-évat” ünnepelelték) ezzel még inkább felszabadították a sötét ösztönöket, s olyasmi történt, amit a Gáon életében senki se merészelt volna megtenni: a vizsaly kilépett a zsidó utcából és a rutdenunciálás mezét öltötte magára.

**A RÉGI MAGYARORSZÁGI
ZSIDÓSÁG NEVEI***

(Folytatás a 2-ik oldalról)
lettek ún. „ragadványnevek”, amelyek foglalkozást, társadalmi helyzetet, körülményeket jelöltek meg, mint: Fekete Mendel, Gazdag Jakab, Szerencsés Imre. A következő fejezetek a nevek képzését, jelentését, a bibliai eredetű és a bibliai kor utáni nevek tárgyalja. Az európai országokból, főleg német nyelvterületről bevándorolt zsidókkal honosítottak meg Magyarországon a Weiss, Schwarz, Grün, Fuchs nevek, és a helységek nevei is családnevekké lettek: Bayer-Bajor, Frank-Frankl, Ungar, Pollák, Bachrach-Bacher. A példák száma nagy. Ősi hagyományos Lévi és Cohen nevek változatai: Löw, Löwinger, Léb, Kohen, Caan, Kohn, Kágán (oroszországi). Mint a magyar zsidó nevekről szóló fejezetben olvashatjuk, a neveket a származási ország névszokásai alakítják. A német földről bevándorlók német neveket hoztak magukkal, az új korban már feltű-

nik az askenázi és a szfárádi (spanyol) zsidók közti névkülönbség.

A dolgozat befejező része csoportosítja az egyéni neveket. Az összegezésben arra is rámutat a szerző, hogy az emancipáció idején az asszimiláció szabta meg a zsidók neveit s ezek szilárdultak meg a zsidó családokban.

A munkát gazdag bibliográfia zárja le. A tudós, jó munkán kívüli a kezdeményezés dícsérete is illeti Bernáth Líviát. Reméljük, hogy további kutatásait is láthatjuk még ezen a szűz területén a magyar zsidó történet kutatásának. Bernáth Lívia hűséges maradt az alkotói és tudományos családi hagyományhoz, mint Scheiber professzor felesége, dr. Bernáth Miklós rabbi lánya.

Dr. GONDA LÁSZLÓ

* Scheiberné Bernáth Lívia: A magyarországi zsidóság személynévi és családnevei II. József névadó rendelkezéséig.

Az eszme és kovácsa

III.

Herzinek fogalma sem volt arról, hogy 13 évvel felépése előtt, az orosz pogromok nyomán megalakult a „Choveváj Cion”, azaz a „Cion Szerelmesei” nevű szervezet, mely Ereo Jisráél zsidókkal való betelepítését propagálta. Ennek eredményeképpen évente pár száz orosz és román zsidó család jött az országba, hol is földműveléssel akarták megkeresni kenyerüket. A francia Rothschild-ház feje, Edmond báró, több mint száz millió aranyfrankot áldozott a települések megalapozására.

A Choveváj Cion szervezet erkölcsi háttérét nyújtott az új telepéseknek, brosúrákat adott ki és elősegítette a héber nyelv és kultúra terjesztését. Szellemi vezetőinek, Leo Pinsker és Áchád Háám írásai a cionizmus ideológiájának alapjait képezik mindmáig.

Herzl mit sem tudott és semmit sem hallott róluk, és nem azért, mert nem érdeklődött zsidó ügyek iránt, hanem, mert az orosz zsidók által alapított egyesület nem volt képes kitörni az ismeretlenségből, a jószándékú amatőrök szűk köréből. Ha Herzl olvasta volna Pinsker nagyszerű Autoemancipáció című füzetét, úgy talán hozzá sem fogott volna saját gondolatainak megfogalmazásához. És akkor, ki tudja, hány évi halasztást szenved, vagy megalakul-e egyáltalán a cionista mozgalom.

Herzl a Dreyfus-per után hetekre visszavonult minden más munkától és mint megszállott írta, javította, újraírta röpiratát, a Judenstaat-ot. Valóságban transzban volt, mint aki tudja, hogy valami óriási felfedezést tett, mint aki az első tüzet csiholta, az első kerek faragta a jármű tengelyéhez, vagy az ipar szolgálatába kényszerítette a gőz erejét. Holott mi tudjuk, hogy mások megelőzték gondolatait és írása csak annyiban jelentős, — és ez a „csak” szócseka nem lekiésménylést jelent — hogy rabja lett saját gondolatainak, korai haláláig szolgálja, kovácsa a cionista tettek, úttörője, irányítója a cionista politikának, amely Izráel megalakulásához vezetett.

Herzl a kortársaknak írt, a művelt jómódú nyugati zsidóknak, a kelet-európai, nyomorgó milliók elsősorban tárgyát, nem alanyát képezték az eszmének.

Óriási gondolat volt ez, mert elődei nem értették meg, hogy a 20. században csak a tudás, a technika és a tőke szövetsége képes a semmiből valami nagyot alkotni. A hit másodrendű volt Herzl szemében, azt pótolhatta az antiszemitizmus, ez a negatív hajtőerő, mely egyébként a megvalósító tömegeket szolgáltatta az eszme, a cion-

nista országépítés számára.

Visszatérve a hitre. Nem mintha Herzl jelentéktelennek tartotta volna az érzelmi háttérét a lelkesedést. Hiszen mikor Hirsch báróval találkozott és a zászlóról beszélt — minden szaván átizzott a meggyőződés és a hit forrósága.

Mi egy nemzet zászlaja? Nemesak egy rúdra tűzött szines rongy, hanem egy eszme szimbóluma. Zászlóval oda vezeték az embereket, ahová akarják. Még az Igéret Földjére is! Zászlóért élnek és meghalnak. Valójában az egyetlen dolog, amelyért tömegek hajlandók életüket adni, ha erre nevelik őket. Nem, Herzl nem becsülte le a hit erejét, de tudta, hogy egy sokszor csalódott, lelkiileg megnyomorított néphez szól, annak tudományos és gazdasági elitjéhez, melyet csak a józan észre, a logikára épített érvek győzhetnek meg.

Igy hát Herzl kiindulási pontja a zsidóság helyzete volt a népek között. És ez a helyzet már a múlt század végén kétségbeesítő volt. Az állam, az alkotmány egyelőre elhatárolta magát az antiszemitizmustól, de annak szennyes árja előntötte az egész társadalmat.

A zsidókérdés mindenütt megvan — írja Herzl —, ahol nagyobb számban élnek testvéreink. És minthogy természetszerűleg oda vándorolnak, ahol még nincsenek zsidók, ahol még nem üldözik őket — bárhová mennek, magukkal viszik a zsidó-gyűlöletet. Lehet, hogy ha két nemzedéken keresztül békén hagynák őket, úgy beolvadnának környezetükbe, de ezt a nyugalmi periódust nem érték meg soha. A zsidó-kérdés elsősorban nemzeti probléma, amely csak úgy oldható meg a zsidók és a világ javára, ha világpolitikai problémává léptetjük elő, amelyet a civilizált világ nemzeteinek tanácsa hivatott megválaszolni és megoldani.

A Herzl által javasolt megoldás: A zsidóknak felségjogot kell adni a földgömb egy részén, mely elég ahhoz, hogy egy nemzet jogos igényeit és szükségleteit kielégítse. A többi maguk intézzék el. Herzl részletesen megírta, hogy milyen gyakorlati eszközökkel kell végrehajtani az ország felépítését és a bevándorlók átplántálását az új hazába.

És mint ha csak tudta volna, hogy a füzet megjelenése új irányba tereli életét — várt egy évet annak kinyomatásával, mintha csak a maga meggyőzésére írta volna és barátaihoz fordult előszóval kíváncsian és aggodva, hogy milyen hatást tesz rájuk az eszme maga.

Dr. JESURUN ELIJAHU

F. Steiner

NŐI RUHAGYAR

RUHAVALASZTEK
COTTON ÉS MUANYAG

190-sekelért

Továbbá ruhák, blúzok, szoknyák
és kétrészesek SZEZONVÉGI ÁRAKON

Eleadási raktár privátoknak: Tel-Aviv, Levanda u. 30.,
III. emelet (lift van), autóbusz 16.

NYITVA EGYFOLYTÁBAN 8—16.30-IG

AZ EGÉSZ ORSZÁG ERRŐL BESZÉL

-ik hét

MOSZKVA NEM HISZ

A KÖNNYEKNEK

TEL-AVIV
„Sáčháf”

HAIFA
„Ron”

JERUZSÁLEM
„Szemádár”

JEGYELÖVÉTEL EGY HÉTRE ELŐRE

Magyar tévések Izraelben... és Ciszjordániában

A Budapesten megjelenő Magyar Hírek című képes hetilap a Magyarok Világszövetségének szócsové közli Sugár András alábbi cikkét. A szerző a Magyar Televízió egyik vezető munkatársa, aki nemrégiben Izraelben járt és az itt készített filmreportját nemrég sugározta a magyar tévé.

— Harminchárom éve, amióta Izrael létezik, mi vagyunk itt az első magyar televíziósok — jegyezték meg a Beit Agronban, a jeruzsálemi sajtóközpontban. Az egyik ott dolgozó fiatalasszony helyesbített:

— Maguk itt ötven éve az első magyar tévések!

Való igaz. A Magyar Televízió stábjai már forgattak a világ majd minden országában. Jómagam több mint hetven országban készítettem riportokat, még Szingapúrba és Buenos Airesbe is eljutottam, de Izraelbe most utaztunk először.

Tíz napig forgattunk, s még felsorolni is nehéz a sok helyszínt: Haifa, Jeruzsálem, Tel Aviv, Akkó (Acre), Ceasara, Ein Hod művészfaluska, Givat Chajim kibuc, Názaret, Kaper-naum és a megszállt területeken Beit Dzsalla, Nablusz, sőt egy új félkatonai település, Elon Moreh ideiglenes házaít is lencsévégre vettük. A Magyar Televízió vasárnap esti magazinja, A Hét két folytatásban sugározta színes filmünket, mégpedig körülbelül öt és fél-hat millió beföldi néző előtt. Interjút adott a knesszet (a parlament) jeruzsálemi palotájában Simon Peresz, akit sokan Izrael következő miniszterelnöké-ként tartanak számon, beszélt előttünk Mose Arensz, a Likud koalíció fontos embere, a knessz-szet had- és külügyi bizottságá-nak elnöke, s egy Tel Aviv-i ma-gyar újságíró, Benedek Pál ékes magyar nyelven nyilatkozott, színpompás jaffai háttér előtt.

A hivatalos Izrael két kima-gasló képviselője mellett meg-szóltat filmünkben Bassam al Shaka nabluszi polgármester a megszállt területeken, sőt ka-pott egy arab diák, aki mellesleg maga is izraeli állampolgár, és nyilatkozott Meir Vilner knesszet-képviselő, az Izraeli Kommunis-

ta Párt főtitkára is.

Bármerre jár az ember Izrael-ben, lépten-nyomon magyarokba ütközik. Én sem héberül, sem arabul nem beszélek, ezért álta-lában angolul szólítottam meg a járókeleket, ha utbaigazitásra volt szükségem. Ha pedig valaki nem tudott angolul, azonnal va-lamilyen más európai nyelvvél (lengyel, orosz, magyarul, franciával) kísérleteztem. Csak a már itt született fiatalok, a „szabrék”, vagyis kaktusz-gyü-mölcök (így nevezik magukat tréfásan a született izraeliek, mondván, hogy az a gyümölcs kí-vülről szúrós, de belülről nagyon édes) nem értettek semmilyen nyelven — néha angolul tudtak egy-két szót —, de az idősebbek minden esetben beszéltek a kö-zép-európai nyelvek bármelyikén, esetleg spanyolul vagy franciául.

És sokan magyarul. Haifában meglátogattuk az idős Gondos Ernő zsúfolt kis könyvesboltját, a magyar kultúra igazi köz-pontját, ahol a nagy műveltségű tulajdonos a legfrissebb pesti könyvújdonságokat is kínálja el-adásra. Percenként jöttek az új vevők, ki erdélyi, ki felvidéki, ki budapesti vagy éppen bonyhádi születésű, és vitték a magyar fo-lyóiratokat, könyveket. „Mind-nyájan jól tudnak héberül, de re-gényt csak magyarul tudunk él-vezni” — mondta Gondos úr egyik vevője.

Hasonlóan otthonos légkör fo-gadott a Tel-Aviv-i Hádás köny-vesboltban, ahol a telefon is szün-telenül szól — vidékről rendel-tek pesti újdonságokat a vevők. Hanglemezeink, albumaink na-gyon népszerűek itt. Sokan hall-gatják csöndes éjszakáinként a magyar rádiót és még a legfris-sebb labdarugó-eredményeket is ismerik.

A Tel-Aviv-i „Uj Kelet” egy eléggé elavult nyomdában készül, héber műszavakkal megtűzdelt magyar nyelven. Nem valószínű, hogy mindenki megérti például az ilyen mondatot: „Nagy részvét mellett tartották meg Chederán a 93 éves korában elhunyt, miskol-

ci származású Malek Izidor ázká-ráját, a slosim alkalmából.” Az Uj Kelet állandó olvasói persze értik, és ez a fő. Ha a téma ál-talánosabb, akkor a cikkek nyel-ve majdnem hibátlan, stílusuk ki-tűnő. Rappaport Ottó, a főszer-kesztő Kolozsvárról vándorolt ki alig hét évvel ezelőtt. Az ottani Nemzeti Színház főrendezője volt, 1973-ban találkoztam is ve-le. Most régi ismerősként üdvö-zőt.

— Néhány évtizeddel ezelőtt első szerkesztőnk és alapítónk dr. Marton Ernő azt mondta: olyan magyar lapot csinálunk, amely pár év múlva elhal, mert addigra itt már minden magyar megtanul héberül. Nos, azóta sok viz folyt le a Jordánban, de ma is 15 ezer fölött van a példányszámunk, és a lap bizony még nyereséges is — mondja Rappaport Ottó.

A lap teli van kulturális hírek-ke! Káldor Nátán biológus saját maga készítette filmjét mutatta be Rehovotban egyiptomi utazási élményeiről. Július Fleischer festőművészt ünnepelték Jeruzsá-lemben. Kende Emmi festőmű-vész Nordau-díjjal tüntették ki Tel-Avivban. Sándor György ope-raénekes is fellépett az ünnepsé-gen. Noám Bát-Séva (Wohl Ka-talin) három Kiss József-verset adott elő a költő halálának 60-évfordulója alkalmából. — Ezt a néhány hírt az Uj Kelet egyetlen számából ollóztam ki de sokkal többet is idézhetnék.

Zsúfolt házak előtt megy há-ro-m magyar film héber és angol felirattal: A Bivalom, az Egy er-kölcsös éjszaka és az Örökség. Amikor megtudták, hogy ma-gyar vagyok, vadidegen Tel-Aviv-i emberek örömmel újságol-ták, mekkora sikere van a Biza-lomnak. — Miért nézte meg? Ön talán magyar származású? — kérdeztem. — Dehogy. Azért néztem meg, mert mindenki erről beszél — volt a válasz.

Elutazásunk napján a fiatal szállodai hordár — angolul — örömmel mondta: „Szüleim ma-gyarok, apám nyíracsádi, anyám nagyváradi!” SUGÁR ANDRÁS

Egy kártérítési per drámai előzményei

DÁNOS MIKLÓS NEMETORSZÁGI LEVELE

Riadtan emberségemben meg-csúfolva olvasonn hogy a Mel Mermelstein pernek folytatása van. Még hozzá bizarr különleges és nem várt folytatása.

Milyen Mermelstein-per? — kérdezi bizonyára az olvasó. Mert én is ilyen kérdőjelesen mered-tem erre a nemrég hallott fogal-lomra. Ki Mel Mermelstein és mi-lyen pereskedésről van szó? El-londom. Mermelstein hatvan év körüli amerikai zsidó egy — valószínűleg lengyelországi szá-rmazású — egykori Haftling, aki néhány hónappal ezelőtt került a nyilvánosság reflektorfényébe. És nem is akármilyen alkalmából. Az Amerikai Egyesült Államok náci-pártja által fenntartott és támogatott „Történelemtudomá-nyi Kutató Intézet”, amely tud-tomással Los Angelesben működik azzal hívta magára a figyelmet, hogy áltudományosan, magyarán mondva hamisított tartalmú dol-gozatokat gyárt a szélsőjobbol-dali körök számára, annak a neo-nácista tételnek az igazolásá-ra, hogy „Auschwitz egy zsidók által kitalált mese,” a zsidók el-gázósítása pedig a század egyik legnagyobb hazugsága”. Így szól ez a Goebbels hazugságadataim is túltevő neo-náci tétel amely minden józan érzést megszent-ségtelenítő abszurditásával felhá-borította a józan világot. De mint annyiszor a világ becsülete-sebb része maradt a közlegyin-tésnél és az elemi erejű felhábo-rodásnál, míg a mind harciasab-bá váló amerikai neo-nácik to-vább haladtak a goebbelsi úton. Hiszen ha annyiszor bevált, miért ne válna be most is?

ÖTVENEZER DOLLÁROS PÁLYÁZAT

A fentemlített áltudományos intézet ennek a beteg hitlerista agyak által kitalált abszurd té-zisnek az alátámasztására pá-lyázatot hirdetett. Nem keve-sebb, mint 50.000 dollárt aján-lott fel annak, aki „ellenőrizhető tárgyi bizonyítékok és történel-mi oknyomozás alapján” bebizo-nyítja, hogy a náci Németor-

szágban gázkamrákban irtották ki a zsidókat és égették el őket a krematóriumokban.

Valljuk be merészen, vakmerő propaganda-húzás, első pillanat-ban zavarba ejti még a legbecsü-letesebb embert is. „Ha egy tudomán-nyos intézet 50.000 dollár ju-talmat tűz ki ilyen célból, akkor valami mégsincs rendben az Auschwitz-történetekkel” — in-gott meg sok emberben a hit. És az „Intézet” spanyolfala mö-gött megbújó neo-nácik ezzel már el is érték a céljukat. A há-boru utáni nemzedék egy részé-ben zavart keltettek. Ez első lé-pésnek elég. Következett a má-sodik lépés: országszerte ter-jeszteni kezdték azt, hogy a nagy díj ellenére egyetlenegy elfogadható dolgozat vagy bizo-nyíték sem érkezett be az Inté-zet titkárságához, tehát bizonyít-ék nincs, ergo Auschwitz sem létezett...

Ekkor lépett a színre Mel Mermelstein. A német koncent-rációs lágereket megjárt és cso-dával határos módon életben ma-radt zsidó, saját drámai tapasztalatait kiegészítve, vaskos dosz-zsiét állított össze a cáfolhatatlan valóság bizonyítására. Hiva-talos náci iratok, tanuvalomá-sok, perek aktái, stb. bizonyítót-ák a rettentő valóság igaz volt-át, annak minden előzményével, kivitelezési módjával és sok-millió halottával.

A FELJEJENTÉS CÉLJA

Az „Intézet” nem választott Mermelsteinnek. És persze a nagy blöffnek szánt 50.000 dol-lárból sem adott egyetlenegy dol-lárt sem a volt deportáltaknak.

Ezzel be is fejeződött volna ez a szomorú sztori — és most jön az újabb fordulat! —, ha Mermelstein beletörődött volna ebbe a neo-náci kihívásba. Nem ilyen fából faragták. Így aztán nyilvánosságra hozta az egész ügyet és ezzel párhuzamosan 34 millió dollár kártérítés megfizet-ésére perbe fogta a „Tudomá-nyos Intézetet”. Megszegték írásbeli ígéretüket, kétszeresen is becsapták az embereket és a közvéleményt. Fizessenek! Per-sze a pénz is fontos, 34 millió dollár nem megvetendő összeg, de Mermelstein feljelentése va-lószínűleg ennél sokkal mesz-szebbre céloz. Így akarja fel-hívni a figyelmet az újjászülető antiszemitizmus és neo-nácizmus veszélyére, hazugság-hadjáratainak megalapozatlanságára, min-den emberi erkölcsöt nélkülöző hitlerista módszereikre.

A sarokba szorított „tudomá-nyos intézet” és a mögötte álló szélsőséges jobboldali amerikai körök (állítólag 50-nél több mil-liomos pénzeli őket!) most azzal álltak elő, hogy Mermelstein igazolói iratai nem elegendőek, egészítse ki eredeti okiratokkal, amelyeken Hitler, Himmler vagy más náci korifeus neve szerepel az elgázósítási parancs szövege alatt.

„Eichmann aláírása és vallo-mása nem elfogadható — írták válaszukban —, mert a zsidók ezt a gyáva, gvenge jellemű em-

bert „preparálták”, agymosás-sal befolyásolták és a jeruzsá-lemi perben azt mondta csak amit a zsidók megparancsoltak neki.” Tehát már Eichmann sem jó nekik.

HA ZSIDÓKRÓL VAN SZÓ

Hogy mi lesz a per vége? Ne-héz megmondani. Nem vagyok jogász, de annyi bizonyos, hogy az „intézet” nem fizet sem 50.000 dollárt, sem 34 milliót. Az is holt biztos, hogy nem fogadja el Mer-melstein ezernyi megcáfolhatatlan bizonyítékát — Auschwitz, Treblinka, Mauthausen halottai pedig sajnos nem tudnak megje-lenni tanuként a tárgyalóterem-ben.

Az ördögi náci legenda pedig száll tovább, mind tovább — mérgezi az agyakat, elhomályosítja a rettentő valóságot. És ezt annál könnyebben teszi, mi-vel a valóság, a gázkamrákban megölt ártatlan emberek milliói-nak ténye olyan barbár és határ-éseten túli cselekedet, hogy mai szemmel, mai aggyal, mai körülmények között valóban nehéz el-hinni. Erre az elhihetetlenségre alapot a neo-náci propaganda. És, sajnos, nem kevés eredmén-nyel. Pedig mi, a nagyon keve-sek, a megmenekült tanuk, még élünk. Mi lesz később, amikor ez a nemzedék is eltűnik a Földről? Ezért van szükség halkan vagy üvöltve vallani, és a világ gyáva, tudatába, emlékezetébe vé-sni a közelmúlt rettenetét, a XX. század zsidó sorsalakulásának minden apró részletét.

Ne unjuk hát a vallomásokat, az emlékidézéseket, az ismétlé-seket és gyászünnepeket; ne felejtünk el, minél gyakrabban a Jád Vásárba menni, és kötele-ző módon elvinni oda minden külföldi látogatót — hadd nézze-nek szembe tegnapi önmagukkal és a történelem nyers valóságá-val. És ezt én írom, tanuként, itt, Európában ahol még mindig lassabban reagálnak, mint ahogy szükséges, és gyorsabban felejte-nek, mint ahogy azt az emberi tisztesség megkövetelné — ha zsidókról van szó.

AZ ISRAELI OPERA

Alapító: Eddis de Philippe
A 34-ik, 1981—82-es idény megnyitása:

MÜSORREND:

- Tel-Aviv, szept. 5: CIGANY-BARÓ ★ Tel-Aviv, szept. 8: PILLANGÓ-KISASSZONY ★ Tel-Aviv, szeptember 9 és 19, valamint Haifa, Auditórium, szept. 14: HOFFMANN MESEI ★ Tel-Aviv, szept. 12: TRAVIATA ★ Tel-Aviv, szept. 13 és szept. 20: JANCSEI ÉS JULISKA ★ Tel-Aviv, szept. 16: BOHÉMEK ★ Tel-Aviv, szept. 21: DON PASQUALE ★ Tel-Aviv, szept. 26: DENE-VER.

Bemutató előadás Tel-Avivban szept. 30-án: MARICA GRÖF-NÖ. Kálmán Imre operettje. Jegyelővétel: Tel-Aviv: Allen-by 1, telefon 657227 ★ Haifa: Mákkábi pénztár.

NAGYVÁRADIAK FIGYELMÉBE!

Az emlékkönyv átvétele a Haifán és környékén lévő váradiaik számára, Fisch Zeévnél eszközölhető (Haifa, Hákison u. 7. Telefon: 525911 este 8—9 óra között), Tel-Avivban: Bár-Giora u. 14. Tel. 281691, csak szeptember 23-tól kezdődőleg.

A VEZETŐSÉG

1981.IX.4

7

ULPÁN ÁKIBÁ NATANJA
Héber nyelvtanulási,
zsídó kulturális
és országismereti központ

A közoktatásügyi
minisztérium
felhívó nevelési
ügysztyálya

ULPÁN ÁKIVÁ

az állami alkalmazottak főfelügyelősége továbbképző szolgálatával együttműködve

HÉBER ÉS ARAB NYELVTANFOLYAMOT RENDEZ

kapcsolt tanterv keretében:

ÁLLAMI ALKALMAZOTTAK SZÁMÁRA

„HÉBER ÉS ARAB TALÁLKOZÓ NYELVEK”

A program és célja: intenzív tanulás osztályokban (nap 4—7 óra), a közös tanu-lásra támaszkodó együttlét és találkozó Izrael és a gálat zsidósága között; Izrael zsidó és nemzsidó lakossága; zsidók és a világ népei — és mindez hagyományhú, kulturális és társadalmi életkeretben. — A tanfolyamokat az Ákibá ulpán interná-tusában rendezzük. Natanja, Chof Hájárok szálloda.

HÉBER 25 NAP — minden fokon

kezdőknek, haladóknak és továbbképzőknek. Külön osztály héberül tudóknak is, beleértve az írás és szóbeli kifejezést, nyelvtant, fogalmazást, helyesírást, héber irodalmi és Bibliatudomány ismereteket feljavító rendkívüli osztályt.

Arab nyelv kezdőknek

20 napos teljes kurzus

6 napos kurzus — „kiskanállal”

A tanfolyamok kezdete:

HÉBER

- 1981 szeptember 13
- 1981. október 11
- 1981 november 10.

ARAB

- 1981 szeptember 20
- 1981. október 11
- 1981. november 16

Feliratkozás és részletek: Minden minisztériumban az oktatási felelősnél, vagy Ulpán Ákibá, POB. 256. Natanja-Dárom 42102, tel: 053—52312/3.

A HOH haifai helyesportja kedden, 1981 szeptember 8-án, d. u. 5 órakor, a HOH kultúr-házában. Pevsner 2.

IDÉNYNYITÓ KULTURDELUTÁNT

rendez. — Megnyitó:

SZÉKELY SÁNDOR,

a HOH ügyv. elnöke,

ünnepi előadó:

RAPPAPORT OTTÓ

az Uj Kelet szerkesztője.

„Beszéljünk ószintén

önmagunkról”

címen tart előadást.

Művészi részben:

Dr. SPIELMANNÉ —

Kiss Magda

Patai, Kiss József verseiből

szaval. — Háziasszonyok:

Hammer Mirjam, B. Boros

Blanka, Blumenfeld Rózi,

Guttman Fanesi, Gross Ka-

rola, Izrael Frida, Guttmann

Elvira, Lebovics Regina, Ro-

senthal Kató, Sámuel Piroška,

Schwartz Gizi, Schwartz Biri.

Rendező:

ROSENTHAL ELIEZER

Költséghozzájárulás:

10 (tíz) sekel.

Haifa és környéke magyar ji-súvjának minden tagját sze-retettel várjuk.

Isaac Bashevis Singer

«A KICSI SUSZTEROK»

Nem hallotta őket; mozgó szájukat látott egy némajátékban. Reszketve a rémülettől, összekoccapó térdekkel visszament a háza, berakta egy zsákba a teleszát, az imaszját, egy inget, a suszterszámait, a papírpénzt, amit eldugott egy szalmazsákba, aztán botot ragadott, megcsókolt a mezűet, és kilépett az ajtón. Csoda volt, hogy életben maradt: a ház ebben a pillanatban lobbant hatalmas lángra. — A tető, mint a lábcs fedele, megemelkedett, alatta szabadabbá vált kincseivel a padlást. A falak összerogytak. Abba hátrafordult, és látta, hogy a szent könyvek lángolnak a polcon. A feketéll oldalak megfordultak a levegőben, s a betűk tüzesen izzottak, mint a Tórában, amelyet a Szináj hegyén kapott meg a zsidóság.

5. AZ ÓCEÁNON ÁT

Ettől a naptól kezdve Abbe életét hihetetlenül megváltozott — olyan lett, mint valami bibliai történet, amit hajdanában olvasott; fantasztikus mese valamelyik vándorprédikátor ajkáról. Elhagyta hát atyái házát és szülőhelyét, és botal a kezében vándorútra indult a nagyvilágba, — mint ósátyánk, Ábrahám. Frampol és a környékbeli falvak pusztulása Szodomát és Gomorát juttatta eszébe, ahogy égtek, mint a tüzes kemence. Az éjszakákat a temetőben töltötte, a többi zsidóval együtt, fejét egy sírkövön nyugosztva — ő is, miként Jákob Bét-Élben, útban Beér-Sebától Haran felé.

Rase Sóné napján a frompili zsidók az erdőben tartottak isten tiszteletet; Abba volt a tizenötödik áldásból álló ünnepi szertartás előimádkozója, mivel nála egyedül volt telesz. Megállt egy fenyőfa alatt, az szolgált frigyekrényül, és rekedtes hangján rákezdett a Félelmetes Napok imádságaira. Egy kakukk és egy harakály volt a kiserete; körös-körül csiviteltek, füttyöltek, visongtak a madarak. — Nyárvégi ökörnyalú szott a levegőben, a szálak főnnakadtak az öregember szakállán. Időről időre tehénbögés hangzott fel az erdőn, mintha kosszarvkürt rikoltana. Minthogy közeledett a Bűnbánat Napja, a frampoli zsidók éjfélkor fölkeltek, hogy elmondják a bűnbánó imádságot, elkántálva beléle azokat a töredékeket, amelyek tudtak emlékeztetni. A lovak nyeretettek és nyihogtak a környező legelőkön, a hűvös éjszakában vartyogtak a békák. Távollról szaggatott ágyúzás hallatszott; vörösen ragyogtak a felhők. Meteorok hullottak, villámok cikáztak át az égen. Sírától kimerült, agyonchezett kisgyerekek betegedtek és haltak meg az anyjuk karjában. Sok temetés volt a szabad ég alatt, a mezőkön. Egy asszony gyereket szült.

Abba úgy érezte, hogy ő a saját szépapja, — aki elmenekült Chmielnicki pogromjától, s akiknek a nevét följegyezték a frampoli évkönyvekben. Készen volt rá, hogy föláldozza magát a Név megszentelése végett; papokról s inkinkvizíciókról álmodott, s mikor a szél keresztülzúgott az ágakon, zsidó vértanúk kiáltását hallotta: — Halljad, Izráel, az Örök-kévaló a mi Istenünk, az Örök-kévaló Egyetlenegy!

Külön szerencse volt, hogy Abba igen sok zsidón segíthetett a pénzével és a suszterszámaital. A pénzen szekereket béreltek, és dél felé menekültek, Romániának, ám gyakran nagy tá-

volságokat kellett gyalogszerezni megenniük, és a cipők fölmondták a szolgálatot. Abba ilyenkor megállt egy fa alatt, és előszedte a szerszámokat a zsákból. Isten segítségével túljutottak a vesztélyen, és éjjel átlépték a román határt. Másnap reggel, a Jam-Kipper előtti napon, egy idős özvegyasszony befogadta Abbát a házába. Abba fiainak megtáviratozták Amerikába, hogy az apjuk biztonságban van.

Afelől nyugodtak lehetünk, hogy Abba fiai eget-földet megmozgattak, hogy megmentsék az öregembert. Mikor a hollétéről értesültek, berohantak Washingtonba, és nagy nehézségek árán vizumot szereztek neki; azután táviratilag nagyobb pénzüsszeget küldtek a bukaresti konzulnak, akit megkértek, hogy segítsen az apjukon. A konzul futárt menesztett Abbáért, s az öreg elindították vonaton Bukarestbe, — szállították egy olasz kikötőbe, ahol megnyiták, tetvetlenítették, a ruháit átgyózták. Aztán fölrakták egy hajóra; ez volt az utolsó hajó, ami az Egysült Államokba ment.

Az utazás hosszú volt és fáradtságos. A Romániából Olaszországba tartó vonat harminchat órán át vándorolt hegyek föl, — völgynek le. Az öregember kapott enni, de attól való féltében, hogy tisztátalan ételhez nyúlhat, nem evett egyáltalán semmit. — Imaszját, teleszát elvesztette, s velük az időérzéke is odaveszett, nem tudta többé megkülönböztetni a szombatot a hétköznapoktól. A hajón szemmel láthatólag ő volt az egyetlen zsidó utas. Volt ugyan még egy férfi, aki beszélt németül, de Abba nem értette, mit mond.

A tengeren viharba kerültek. Az öregember szinte mindvégig az ágyán feküdt, és gyakran epét hányt, noha nem vett magához mást, csak száraz kenyérszálát és vizet. El-elszunnykált, és az éjjel-nappal dohogó gépek hangjára riadt föl, a hosszú, fenyegető kürtjelekre, amelyek tűz és kénköszagot árasztottak. Folytonosan ide-oda lengett a kabinajtó, mintha valami manó hintálna rajta; a faliszekrényben remegett és táncolt az üvegedény; a falak rázkódtak; a fedélzett ringott, mint a bölcső.

Nappal az öregember állandóan a kabinablakot figyelte. A hajó felszökken, mintha az eget ostromolná, és a tépett ég lezuhant, mintha a világ vissza akarna térni a rendetlenség ósálapotába. Azután a hajó visszamerült az óceánba, s az égbolt elvált a víztől, mint Mózes Első Könyvében. A hullámok kénysárgák és feketék voltak. Olykor fűrészfoggal estek a láthatárnak, mint valami hegyvonulat, hogy Abbának a zsoldár-író szavai jutottak eszébe: „A hegyek szöknek vala, mint a kosok, s a halmok, mint a juhoknak bányái.” Olykor meg fűjtatva visszatértek, mint a vizek csodálatos kötféle válásának idején.

Abbának nem volt valami nagy tudománya, de most egymást érték agyában a bibliai utalások, és látta magát Jónás profétaként, aki elfutott az Ur színe elől. Ő is benn hevert a cethal gyomrában, s miként Jónás, Istenhez könyörgött szabadulásért. Aztán egyszerre úgy érezte, ez nem is,

óceán, hanem végtelen pusztaság, amelyben kígyók, fogas szörnyek és sárkányok csúsznak, ahogy Mózes Ötödik Könyvében meg van írva. Éjszaka alig bírta a szemét lehunyni. Mikor ki kellett mennie, elsődült, elvesztette az egyensúlyát. Nagy nehezen föl-tápaszkodott, aztán rogyadozó térddel kőborolt, tévelygett a szűk, kanyargós folyosón, nyögve és segítségért kiáltva, míg valamelyik matróz vissza nem vitte a kabinjába. Minden ilyen alkalommal biztosra vette, hogy meghal. Még tisztességes zsidó temetésben sem lesz része, csak beledobják az óceánba. És elmondta a bűnbánó imát, bütykös öklével a mellét verve, és fölkiáltva: — Bocsáss meg, Atyám!

S ahogy képtelen volt visszaemlékezni rá, hogy mikor kezdődött az utazása, éppoly kevésbé volt tudatában annak, hogy mi kor ért véget. A hajó már régen lehorgonyzott a New York-i kikötőben, ám Abbának fogalma sem volt róla. Hatalmas épületeket és tornyokat látott, de összetévesztette őket az egyiptomi piramisokkal. Egy fehér kalapos, magas férfi nyitott be a kabinjába, és odakiáltott neki valamit, de ő nem mozdult. Végül segítettek neki fölöltözni, és kivezették a fedélzetre, ahol a fiai, a menyei és az unokái vártak. Abba zavarodottan nézte őket: egy csomó lengyel földirtokos, gróf és grófnő, goj kislány és kislányok ugrottak rá, ölelték, csókolták, s valami furcsa nyelven kiabáltak, ami jiddis volt és mégsem volt jiddis.

Félig vezették, félig vitték, és betették egy kocsiába. Más kocsi érkeztek, megrakva Abba rokonságával, aztán nekiindultak, sebesen, mint a kilőtt nyílvesző, hiddak, folyók és háztetők fölött. Épületek emelkedtek föl és hanyatlottak vissza, mintegy varázs ütésre, és volt, amelyik megérintette az eget. Egész városok terültek el a szeme előtt; Abba Pitomra és Ramszészre gondolt. A kocsi olyan szágulda iramlott, hogy az emberek mintha visszafelé mentek volna az utcán. A levegő csupa mennydörgés, villám, harsanás, kolompó — lakodalom és tűzvész egyszerre. A nemzetek megbokrosodtak, egy pogány ünnepély...

A fiuk közrefogták. Mint hogyan ködön át nézte volna; nem ismerte őket. Alacson, ősz hajú férfiak. Üvöltöznek, mintha süket volna.

- Én vagyok Gimpel!
- Getzel!
- Feivel!

Az öregember behunyta a szemét, és nem válaszolt. A hangok egymásba olvadtak; minden zagyva volt és összevissza. Hirtelen arra gondolt: Jákob megérkezik Egyiptomba, ahol a Fáraó szekereit várják. Ugy érezte, egyszer már megtörtént vele mindez, valamelyik előző életében. A szakálla remegni kezdett; rekedt sírás tört fel a melléből. Egy elfelejtett bibliai mondat szorongatta a gégejét.

Vakon megölelte az egyik fiát, és felzokogott: — Hát te vagy az? Hát élsz?

De azt akarta volna mondani: „Inmár örömet meghalok, mi-

nek utána láttam a te orcádat, hogy még élsz.”

6. AZ AMERIKAI ÖRÖKSÉG

Abba fiai New Jersey államban, egy kisváros külső negyedében éltek. A hét kertes ház a tőparton épült. A férfiak minden nap bekocsiztak a Gimpel tulajdonába levő cipőgyárba, de Abba érkezésének napján szabadságot vettek ki, és ünnepséget rendeztek apjuk tiszteletére. A rituális előírásoknak megfelelően elkészített díszvacsora Gimpel házában volt. Gimpel felesége, Bessie, akinek az apja hébertanár volt az óházában, emlékezett az összes előírásra, és betartásukra gondosan felügyelt, olyannyira, hogy még a fejét is bekötötte egy kendőcskével.

A sógornói ugyanígy cselekedtek, és Abba fiai kapilít tettek feljükre, ahogy hajdanában az ünnepeken. Az unokák és a dédunokák, akik egy szót sem tudtak jiddisül, mostanra megtanultak néhány mondatot. Hallottak a frampoli legendákról, a kicsi suszterokról és a családalapítóról, az első Abbáról. De még a szomszédos gojok is jól ismerték a történetet. A lapokban közzétett hirdetésekben Gimpel büszkén tárta a nyilvánosság elé azt, hogy a család a suszterarisztokráciához tartozik:

Három évszázadnyi tapasztalattal hoztuk magunkkal Brody lengyel városból, ahol őszink, Abba Suszter, egy helybeli mestertől tanulta meg a szakmát. Frampol város közössége, melynek kötelekeiben családunk tizenöt nemzedéke üzte az ipart, őszinknek a Mester címet adományozta, jótékony cselekedetei elismerésül. Ez a felelősségérzet a közösségért azóta is mindig a legmagasabb rendű szakmai követelményekhez való ragaszkodásunkkal s a megrendelők iránt tanúsított üzleti tisztesség szigorú elveivel párosul.

Abba jöveteleének napján Elizabeth város újságjaiban értesítés jelent meg arról, hogy a híres cipőgyár tulajdonosa és hat testvére ma fogadja Lengyelországból érkező édesapját. Gimpel tö-

mentelen gratuláló táviratot kapott a konkurens gyáripárosoktól, a rokonoktól, a barátoktól.

Pompázatos díszvacsora volt. Gimpel ebédelőjében három asztalt terítettek: egyet az öregnek, a fiainak, a menyeknek, a másikat az unokáinak s a harmadikat a dédunokáinak. Világos nappal volt, de az asztalon gyertyák égtek — piros, kék, sárga, zöld gyertyák —, s lángjuk visszaverődött a tálakról, az ezüsttökről, a kristálypoharakról és a boroskupákról, a széderestek emlékéit idéző palackokról. Hatalmas virágcsokrok voltak a lakás minden zugában. Abba menyei, az igazat megvallva, jobban szerették volna, ha az öreg rendezés felöltözik a vacsorahez, de Gimpel határozott fellépésre belegegyeztek, hogy ezen az első napon még a megszokott kaftánját viselje, frampoli divat szerint. — Ennek ellenére Gimpel fényképező hozatott, hogy a lakomat megörökítse — a képet majd közli a lapokban —, és rabbit megkántort is hívott az ünnepségre, hogy hagyományos énekszóval fejézzék ki tiszteletüket az öreg iránt.

Abba az asztalfőn, karosszékben ült. Gimpel és Getzel üvegtálkában vizet hozott, s a két férfi leöblítette apja kezét, hogy az öreg elmondhassa az étkezés előtti áldást. Az ételt színes bőrről asszonyok hordták körül ezüst tálcákon. Az öregember előtt mindenféle gyümölcslevek és saláták halmozódtak, édes pálinkák, kenyér, kaviár. Am fejében a Fáraó, József, Potifárné, Gósen földje, a fősütőmester és a főpohárnok kergette egymást.

A keze úgy reszketett, hogy képtelen volt egyedül enni; Gimpel segítette neki kanalazni az ételt. Akármennyit beszéltek hozzá a fiai, nem tudta őket megkülönböztetni egymástól. Valahányszor csengett a telefon — náci bombázók jelentek meg Frampol felett, Forgott, örvénylett az egész ház, mint a ringlisplí; az asztalok a mennyezeten álltak, és mindenki fejfelé lefelé ült. Az öregember arca halálos sápadt volt a gyertyák és a villanykörték fényében. Nem sokkál a leves után, miközben épp a csirkét táltalták, az öregember

elaludt. Gyorsan bevitték a hálószobába, levetkőztették, és orvost hívtak.

Heteket töltött az ágyban, hol magánál volt, hol nem, és dobálta magát álmában, mint a lázbetegek. Még ahhoz sem volt ereje, hogy imádkozzon. Az ágya mellett ápolónő ült éjjel-nappal. Annnyira végül összeszedte magát, hogy néhány lépést tegyen a szobában, a ház előtt, de az érzelkei nem akartak kitisztulni.

Besétált a faliszekrénybe, magára zárta a fűrdőszobáját, és elfelejtette, hogy kell kijönni; megréttent a csengőtől és a rádiótól; és folytonos szorongásban élt a ház előtt robozó autók miatt. Egy napon Gimpel elvitte a mintegy tíz mérföldnyire lévő zsinagógába, de még itt is zavarodottan bámult. Az előjáró meg volt boroválva; a karos gyertyatartóban villany égett; nem volt templomudvar, se vízcsap a kézesmosáshoz, se kályha, hogy a hűvös körülállják. A kántor, ahelyett, hogy tisztességes kántor módjára énekeljen volna, bugyogott és brekegett. A hívek olyan cseppecske teleszokat hordtak, mint a nyaknál. Az öregember meg volt róla győződve, hogy keresztény templomba hurocolták, ahol majd ki kell térnie.

Mikor eljött a tavasz, és az apókus állapota nem javult, az asszonyok előzgatni kezdték, hogy nem volna rossz ötlet, ha az öreg betennék egy otthonba. Ekkor azonban váratlan dolog történt. Egy napon, ahogy az öregember benyitott valamelyik faliszekrénybe, meglátott a padlón egy zsákok, ami valahogyan ismerős volt neki. Ujra megnézte, és fölismerte benne a saját frampoli suszterfölszerelését: a kaptafát, a kalapácsot és a szegkeket, a későt és a harapófogót, a reszelőt és az árat, meg egy fél pár elvárosott cipőt. Az öregember megremegett az izgalomtól: nem akart hinni a szemének. Leült egy zsámolyra, és tüzetlen, elgömböredett ujjaiával körülhatárolta a szerszámokat. Mikor Bessie rányitott, és látta, hogy apósa egy piszkos cipőt babusgat, kitört belőle a nevetés:

— Ugyan, apa, mit csinál? Vigyázzon, Isten őrizzen, még megvágja magát!

(Folytatás a 10-ik oldalon)

„MAGDA”
fogászati laboratórium
Protézisek sürgős javítása
fél óra alatt — Nyugdíjasoknak 25% engedmény.
TEL-AVIV, BALFOUR 27

A HITACSDUT OLÉJ HUNGÁRIA
HAIFA
A HOH HAIFAI IDŐSEBBEK KLUBJA használatos klub rendezvénye keretén belül
VASARNAP 1981 SZEPTEMBER 6-án a HOH kulturaházában Pezner 2. d. u. 1/2 5 órai kezdettel
EVADNYITÓ TEA-DELUTANT rendez.
Megnyitja: KOVÁCS ALADAR a Klub elnöke.
Üdvözlések: ADLER EFRAJIM a B. B. Pályoló elnöke, REUVENI EFRAJIM a B. B. Szociális bizottság elnöke, HAMMER MIRJAM, a HOH Szociális bizottság elnöke, ROSENTHAL KATO a Klub alelnöke, ROSENTHAL ELIEZER, a rendező bizottság elnöke.
Unnelt előadó: LANG GYULA tanár „ZSIDÓ NOK A BIBLIA ES AZ AGADA TURKÉNY” címen tart bölcsészeti előadást.
Zárszó: SZEKELY SANDOR a HOH ügy. elnöke
Házasszónok: Hammer Mirjam, Grünbaum Marika, Krausz Reghina, Löbl Sarolta, Leifer Rózi, Rum Aranika, Szócs Szára, Ungár Pálma, Rendező: Rosenthal Eliezer.
BNE-CION NATANJA
„BNE CION” Temploma az idén is a nagyrönnepi imádkozást a léchütéses Ulam „Natanta”-ban tartja. A jegyek kiosztása a multévi helytülajdonosoknak a templom irodájában, S. Hanezy 34 sz. alatt hétköznapokon 6-7 óra között szept. 6-tól — 11-ig lesz. A ki nem váltott jegyek kiosztása szept. 23-tól.

KÜLDJÖN VÁMMENTES IKKA AJANDÉKUTALVÁNYT AZ ÜNNEPEKRE MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK
Megrendelhetőek:
HAIFA: Hákóhén úr, a HOH helyiségében, Pevsner u. 2, naponta (péntek kivételével), d.e. 9—11-ig. Tel. 04-667435. Lakás tel. 04-88824.
JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár, Jávec utca 2. — Tel. 02-233369. Üzleti órák: 9—11-ig és 4—6-ig. Kedden délután zárva. — TUZEX bonok is kaphatók.
TEL-AVIV: Hadash könyvtár, Nesz Ciona utca 4. (Bejárat az utcába a Ben Jehuda 7-es számnál). Tel. 659684. — Az üzlet reggel 9-től este 7-ig nyitva megszákítás nélkül. Pénteken déli 1 óráig.
Levezetés kizárólag: EGGED MIRIAM, 62160 Tel Aviv P.O.B. 26116
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA. Szírápások is befizethetők a budapesti zsidó temetőben.
TUZEX ajándékbonok kaphatók
Csehszlovákiába való küldésre.

BARÁTOM, BARZILAY PISTA

— Ami még kimaradt a megemlékezésekből —

Kedves, régi jóbarátom temetésén nem lehettem jelen. Külföldi szabadságról hazatérve értesültem tragikus veszteségünkről. Barzilay István elmúlásával legjobb és legrégebb barátain egyikét gyászolom.

Még a kolozsvári Új Kelet idejéből datálódik ismeretségünk — és ezzel együtt barátságunk is. — A Déváróli származó fiatalember mint „újságíró-inas” egyenesen az Új Kelethez „szegődött”, s egyhamar a szerkesztőség Binjáminja lett, aki kedves egyszerűségével és természetességével mindenki szívét egycsapásra meghódította.

Nekem úgy tűnik, mindig jó hangulata maradt emlékezetemben. Barzilayt sok humorral áldotta meg a természet; kedves, jóindulatú, szelíd, halk humorral, amely könnyeddé, élvezetessé tette cikkeket és hosszabb lélegzetű írásait. De ugyanígy társalgását is.

Egyik kedves cikkében, például, lelkesen írt egy szépséges parasztleányról, ragyogó szeméről, kacér, de elbűvölő mozdulatairól. A kollégák azzal „húzták” a fiatal cikkírót, hogy szerelmes lett a „témába”. Eppen lakásomon, egyik péntek déli szerkesztőségi összejövetelen Zoltán Dezső, kedves kollégánk (aki azóta szintén „a másik parton” van már), híres ugrató lévén, így szólt Barzilayhoz:

— Barzikám, mondd, hogy juthatnék én is egy ilyen remek nőhöz, mint ez a te paraszti szimpátiád? Esz az irigység, hogy milyen szerencséd van.

Barzilay egy pillanatra szavarba jött, elpirult, a szelíd emberek módjára, ha nőügyekről faggatták, vagy ha rajtakapják valami csalafintaságon. De aztán megnyugodva, komoly képpel vágta oda Zoltánnak:

— Irj te is egyet magadnak!
Olyan nagy bahota követte ezt a mondatot, hogy Barzilay most már szemlesütve mosolygott, mint akinek rejtett gondolatát fedték fel. Mi meg napokig nevéttünk rajta.

✱

Talán furán hangzik, hogy nekrológot humoros megemlékezéssel írok, de úgy érzem, ez is hozzátartozik Barzilayunk igazi jellemzéséhez: derűs, szinte öntudatlannak tetsző bőbeszédűség.

Már Salom Aléchem valósággal meghagyta olvasóinak az éltető nevetést. Barzilay Pista nem volt ugyan humorista, de volt benne humor, amely néha elárulta, mit rejt magában mindennapi prózája is; mi van némi könnyed cikke mögött, sőt azt is, hogy milyen mélyre lát. Sokkal többre és mélyebbre, mint azt láttatni akarná...

A fenti „odabóbas”: „Irj te is egyet magadnak”, elárulja Barzilay nézetét az írásművészetéről:

A téma létezik, de csak akkor kel életre, ha a művész, író, költő megalakítja. Akkor ismerjük meg a „fárg”, igazi mivoltát, szépségét, lényegét, amikor a művész újra-alkotja.

Sok ilyen odavetett „szellemesség” gazdagította Barzilay írásait — s beszélgetéseit.

Emlékezzünk!
Dr. MARTON GIZELLA

GLÜCK

az ismert szakember
TAPETA — P.V.C.
ragasztás
NAGY VÁLASZTEK.
RAMAT-GAN,
RECHOV HAROE 7,
TELEFON: 720807

Magyar kölesönkönyvtár
HARTSTEIN (v. Jámber)
Tel-Aviv, Allenby 84,
az udvarban.
Nyitva naponta 9-től 13-ig,
vasárnap, kedd, csütörtök
delután is, 4-től 6 óráig.
Árak: 1 könyv kölesöndija
1 hónapra 15 sekel,
2 könyv 18 sekel.

«III. Benjámin utazásai»

Ezen a címen írta meg, kitűnő irónk, Mendele Mochér Szeferim krónikáját „Bátlon” nevű, Istenháta mögötti városka két, köztesületben álló polgárának utazásáról.

A krónika hőse, Reb Benjámin és tudományokban kongeniális kollégája, Reb Szenderl elindultak a „Sötétség Hegyei” felé, hogy megtalálják a zsidó nép elvesztett tíz törzsét. A nagyszabású tudományos expedíciót, hosszúságos tanulmányok előzték meg Reb Benjámin részéről, aki számos csodálatos utelirást olvasott végig nagy figyelemmel s nem lankadó lelkesedéssel.

E műveknek alapvető, jellegzetes alkotása: „Cél olám” címet viselte. Ez a nagyszabású szakkönyv a világ összes tudományait magában foglalta, csodálatos tömörséggel, hét teljes oldalon keresztül.

Bátlon városának lakosai nem sejtették, hogy két kitűnő városbeli ilyen bátor, sőt, történelmi jelentőségű vállalkozásba kezdett.

Egy nyári napnak hajnalán indultak utnak teljes inkognitóban. A hajnali friss levegő, a mezők, a virágok illata, csak fokozták lelkesedésüket, bátorságukat, a történések elébe.

Az expedíció felszerelése, egy-egy közép nagyságú batyuban talált elhelyezést, amelyeket a krónika két hőse egy-egy bottal a vállán hordozott. A batyuban, a táleszon és a tefilinen kívül ott voltak a fentidézett tudományos művek és elsősorban a „Cél Olám” című alapvető urunka. Ezek nélkül ugyanis, Reb Benjámin, aki nyilvánvalóan az expedíció vezetője volt, megfelelő tudományos felkészültsége alapján — megvalósíthatatlannak tartotta a felfedező utat.

Az expedíció anyagi problémáit — mint a krónika beszéli — a rendkívüli, gyakorlati érzékkel megáldott Reb Szenderl oldotta meg, amikor rámutatott arra, hogy az utak mentén házak vannak, és a jösszivi zsidók majd ellátják őket a szükséges élelemmel.

Már vagy két órát jártak, amikor Kesztyűkhoz érkeztek. Reb Benjámin felfeszített egyik közeli fára. Az ágak közül nagy figyelemmel fürkészte a végtelen meszeseséget a világ négy tája felé, miközben a „Cél Olám” és a többi mű lapjait tanulmányozta, amíg végre megállapította, hogy a föld teke melyik pontjára érkeztek és milyen irányban kell folytatni az utat. Reb Szenderl pedig a falól, nagy érdeklődéssel kísérte tudós kollégája kutatásait.

Ez a fenti jelenet újra és újra megismétlődött, valahányszor az expedíció válaszüthöz ért, vagy más jellegű problémával találta magát szemben.

Talán két hét telt el, különböző viszontagságokkal, közben — mint a földgolyó a nap körül, — úgy keringett két hősiünk, Bátlon városa körül. Így jutottak el egy városka piacára, ahol éppen heti vásár volt. A világhírű Reb Benjámin és kollégája, Reb Szenderl, nagy érdeklődéssel szemléltek a

vásár lármás forgatagát, amikor hangos kiáltásokra lettek figyelmesek. Bátlon néhány kereskedője látogatott el oda a közeli betivásárra, bevásárlás végett, amikor a sűrű tömegben váratlanul felfedezték elveszettnek hitt falubelijüket. Lelkes üdvözlések után, feltuszkolták az egyik szénásszékére a két kimerült, zavarosan és meglepetten pislogó világot, akik így tértek vissza székelyükre, Bátlon lakóinak nagy hatótársa középette. Evvel véget is ért a nagy bizakodással és nagy igényekkel elindult tudományos kiruccanás.

III. Benjámin utazásainak krónikája, idővel, vigjátéki feldolgozásban, hatalmas sikerrel neveltette meg Izrael színpadain a nézőket nagy jellemzésű műveknek, Margalitanak felejthetetlen alakításában.

Persze, ez nem volt az egyetlen hasonló „tudományos” vállalkozás a zsidó történelem folyamán. A XVI. században pl. Olaszországban végezte korszakot jelölő

tudományos kutatásait Azárja dei Rossi.

Jeruzsálem elfoglalása után, Titusz négy előkelő családot vitt Rómába, száműzetésbe. Ezek egyike az „Adomim” családnak volt egyenes leszármazottja, tudósunk, aki rendkívül zsidó tudásával, általános műveltségével és tudományos felkészültségével végezte tudományos munkáját. Tel Avivban két utca hirdeti emlékét: az „Azarja min Háadomim” utca és az élete főművéről elnevezett „Meor Ejnájim” utca.

Azarja dei Rossi többek között, megállapította, hogy a világ teremtéséről jelzett, nem ősi eredetű időszámítás, tévedéseken alapul.

Na, lett erre hadd el hadd. A zsidó tradíciónak, monopolizált „védelmezői” az akkori Neture Kártások, éktelen dühvel, gyűlölettel támadták a kiváló tudóst.

Követek nem mertek dobálni, mert tudták, hogy a goj rendőrökkel nem lehet cicázni. Azok ugy megantitják őket rendre, hogy

még nézni sem mernek többé kövekre, nemhogy dobálózni.

Ködobálás helyett tehát babona „tudománnyal” igazolt, „halachikus döntés” alapján eltiltotta a „Meor Ejnájim” olvasását majd a mű nyilvános elégetésére tették meg a „halachikus” előkészületeket.

De nem sok idő telt el és Azarja dei Rossi tudományos megállapításait kezdték idézni. Kezdetben, csak „diszkrétén”, vagyis az idézett szerző nevének elhallgatásával — félelemből a sötét csapaktól.

Majd az egész zsidó nép, minden rétegeivel és árnyalatával együtt Azarja dei Rossit, mint a zsidó nép egyik legnagyobb és legtekintélyesebb tudóst tisztelte. És tisztelt mind a mai napig.

Azokra pedig, akik babona „tudománnyal” támogatott halachikus döntésekkel akarták a tudományt elégetni, gunyos mosollyal gondolt vissza az utókor.

Dr. Herskovits Fábrián

DAN DALMAT:

Irka-firka

● Turista-kérdés:

— Mondd, Camp David óta nagyon elarabosodott az ország? — Azt éppen nem mondhatnám, ezzel szemben Szádát állítólag egész jól megtanult jiddisül!...

● Nem egy földi halandó szeretne az úrpilóták helyében lenni, de a sulyemelők különösen, hisz' micsoda ragyogó eredményeket lehetne ott fönt elérni a sulytalanság állapotában...

● Nemrég szívenütött egy hír: ülést tartott az Idegenforgalmi Irok Nemzetközi Szövetségének végrehajtó bizottsága.

Regényíróról, dramairóról — sőt úgynevezett filmiróról hallottam már, de idegenforgalmi íróról még soha. Ambár, fene tudja, például Swift a Gulliverrel egész ügyes idegenforgalmi propagandát csinált a lovak országának, Dante pedig az Isteni Színjátékkal a Pokolnak.

● A „Dallas” című tévésorozatot, úgy hírlik, megvette az Egyiptomi Televízió is és rövidesen sugározni fogják „Hallasz” címmel...

● Pop-zenező jelmondat: „A jó pop holtig tanul!”

● Megrendülve értesültem, hogy egy jaffói kricsmi tulajdonosát, aki vizezte a bort és felhígította a röviditalokat, szabadságvesztésre ítélték.

Hát igen, a részegség elleni harc is megköveteli a maga mártírjait!...

● Párbeszéd: — Nem késtél el a temetésről? — Ugyan, halálpontosan odaértem!

● Variációk egy hirdetésre,

csak kivételesen erős idegzetűeknek.

Bérelhető autó: RENT A CAR!

Bérelhető frizsider: RENT A KAR!

Bérelhető kályha: RENT A CHAM!

Bérelhető picuim: RENT A RENTA!

● Multkorában bemutatták egy délamerikai zeneszerző új operáját, amelyet a legutóbbi világbajnokságon győzelmet aratót argentín labdarúgók tiszteltére komponált.

Bár a premierre nem kaptam meghívót, dus fantáziámmal körülbélül el tudom képzelni a dal mű jelentősebb részeit. Például, amikor a hős elbukik a tizenhatoson, mert a gaz balhátvéd felvágja, de az álnok játékvezető csak közvetett szabadrugást ítélt. De végülis győzedelmeskedik az igazság 3:1-re. félidő 0:0.

● Egyetlen főnök se válik Hőfehérkévé attól, hogy törpéket csinál a beosztottjaiból!...

● Intellektuel társaságban hallottam, hogy az orvosok a mozgásszervi bántalmakban szenvedő középkorúak számára hasz-

nosnak tartják a fiatalok szilaj táncait, mert azok minden izmot és forgót megmozgatnak, s így elősegítik a gyógyulást. Ha az új terápia elterjed, nincs kizárva, hogy a Kupát Cholim doktor antibiotikum helyett bugi-vugit fog felírni a betegnek, amelyet az erre a célra kifejlesztett szórakozóhelyeken lehet majd kiváltani, este fél 8 és hajnali 5 óra között.

● Nem mindegy. — Te hol töltöd a szeptembert? — A hollandiai Hágában. És te? — A tel-avivi Hágában!...

A HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA

TEL-AVIV
HEBERTANFOLYAM.

1981 szeptember elején újból megtámadnak GROSZ ELIEZER tanár háberkurzusai — a HOH keretében — kezdők és haladók részére. Külön tanfolyamok heber újságolvasásra és helyesírásra.
Jelentkezés: TEL-AVIVBAN, a Csernichovszky 22 szám alatti iskolában, minden vasárnap délután 5-9-ig.
RAMAT-GANBAN: Szderot Lámán 1. sz. Merkáiz iskolában (bejárat a Herzl utcából) minden hétfőn délután 5-9-ig és szerdán du. 5-7-ig.

ÜNNEPI AKCIÓ

TRISZEK DÁVID és ÉLI

AKCIÓ, AMIG A KÉSZLET TART

Mindenfajta triszek, erkélyek bezárása, színes üveglakokkal (aluminium csiszolt anolággal), tusselőfülkék és tetők. — Kitűnő szolgáltatás felelősséggel, részletre is.

Telefon: 03-907685

KELLEMESES ÜNNEPEK AUSZTRIÁBAN ÉS ROMÁNIÁBAN

15 nap (14 éjszaka) — 7 éjszaka Ausztriában + 7 éjszaka Romániában — csak 1175 dollár

SZEPTEMBER 25 — OKTOBER 9-IG VAGY OKTOBER 9 — OKTOBER 23-IG Az árban: repülőjegy, első osztályú szálloda és kiváló ellátás, fél panzió Ausztriában (kivéve 3 napot Bécsben) teljes ellátás Romániában, kirándulások Ausztriában és Romániában, két diszvacso Bécsben és Bukarestben, izraeli kíséző, stb. stb. — CSAK 1175 DOLLAR.

JOM-KIPUR KIMENETELEVEL ÜNNEPI VACSORA BUKARESTBEN, ROMANIA FÓRABBIA, MOSE ROZEN RÉSZVÉTELEVEL.

GORDON TOURS — Ben Jehuda 184, Tel-Aviv
Telefon: 248298, 248571, 248298

OFEKTOURS — Szirkin, 18, Givátajim
Telefon: 725450, 725667

IBM TOURS — Háhisztádrut 20, Petách Tikva
Telefon: 906908

Magyarországon 3 hét hotelben és rokonoknál 1027 dollártól. Romániában leszállított árak szeptember hónapban, repülőút 199—238 dollár.

Isaac Bashevis Singer

«A KICSI SUSZTEROK»

(Folytatás a 8-ik oldalról)

Azon a napon Abba suszter nem fekdűt le szunyókálni az ágyba. Estig szorgalmasan dolgozott, s még a szokásos csirke-adagját is jobb étvágyal ette meg. Az unokáira rámosolygott, amikor azok bejöttek, hogy megnézzék az öreg mit csinál. Másnap reggel, amikor Gimpel elmondta a testvéreinek, hogy apjuk visszatért a régi életmódhoz, a férfiak nevettek, és nem gondoltak többet a dologgal — de hamarosan kiderült, hogy az öregembernek megmentője a kaptafa. Nem tágitott mellőle, nap mint nap fáradhatatlanul kikutatta a faliszekrényekből az öreg cipőket, könyörgött a fiainak, hozzanak neki számszámokat meg bőrt. Mikor a férfiak beadták a derekukat, az öreg a házban föllehető minden cipőt megjavított, férfit, nőt, gyereket.

A pészachi ünnepek után a testvérek összeültek, és elhatározták, hogy építenek az udva-

ron egy kis házat. Fölszerelték suszterpaddal, nyersbőr- és talpbőr-készlettel, szegekkel, kefével, festékekkel — mindenfélével, ami a legesekélyebb módon is hasznos lehet ebben a szakmában.

Az öregember új életet kezdett. Az asszonyok összecapták a kezüket, tizenöt évvel látszott fiatalabbnak. Akár a régi framdoli időkben, hajnalban fölkeltek, imádkoztak, és nekifogtak a munkának. Most is csomózott zsinnyel vett mértéket, mint annak idején. Az első pár cipő, amelyet Bessie-nek készített, szóbeszéd tárgya lett a környéken. Bessie eddig mindig fájlalta a lábát, és most kijelentette, hogy ez a pár cipő élete legkényelmesebb viselete. Az asszonyok sorban követték a példáját, és mértéket vetettek a lábukról.

Aztán jöttek az unokák. Még a gój szomszédok is eljöttek Abba-hoz, amikor meghallották azt, hogy merő munkakedvében az öregember rendelésre készült cipőket csinál. Beszéd közben többnyire csak mutogattak ugyan, de nagyon jól megértették egymást. Ami a legkisebb unokákat és a dédunokákat illeti, ők már ré-

ges-régen ott ácsorogtak az ajtóban, és lesték, ahogy az öreg-apjuk dolgozik. Most már pénzt kerestek, s elhalmozta őket édességgel meg játékkal. Még íróvesszőt is faragott, és elkezdte őket oktatni a héber nyelvre és a chászidizmus alapelemeire.

Egy vasárnap Gimpel lejött a műhelybe, és csak úgy félig-meddig komolykodva, fölgyűrte az inge ujját, s leült az apja mellé a suszterpadhoz. A másik 6 testvér nem akarta, hogy a bátyjuk túltegyen rajtuk, s a következő vasárnap nyolc suszterszék sorakozott a házikóban. Abba fiai zsákvaszon kötényt terítettek a térdükre, és beálltak a munkába, vágták a talpat, faragták a sarkat, lyuggatták a bőrt és kaplapálták a szeget, mint a régi jó időkben. Az asszonyok odakinn álltak és nevettek, — de büszkéek voltak a férfiakra, és a gyerekek odavoltak az ámulattól. A nap beáramlott az ablakon, és porszemek táncoltak a fényben. A fű és a víz fölé magasló, tágas tavaszi égbolton seprő, vitorlášajók, birkanyáj és elefántcsorda formájú felhők lebegték. Madár énekel; légyra-

jok zsongtak; lepkék szárnycsapása hallatszott.

Abba fölhúzta sűrű szemöldökét, és szomorú pillantását végighordoztak örökösein. Itt volt hát a hét suszter: Gimpel, Getzel, Treitel, Godel, Feivel, Lippe és Chananja. Fehér a hajuk, bár még megmaradt benne egy-két sárga csík. Nem, Istennek hála, nem lett belőlük bálványimádó. Egyiptomban. Nem felejtették el az örökséget, és nem veszték el a méltatlank között. Az öregember zörgő, sipoló mellkasából hírtelen, mélyről szakadt fel az ének, s a rekedtes, fojtott hang rákezdte, hogy

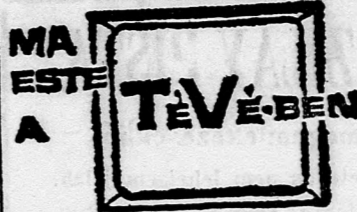
Egy jóasszonynak
Tíz kis fia volt,
Jaj, Istenem, tíz kisfia volt!

A hatodik neve Velvele,
A hetediké meg Ceinvele,
A nyolcadiké meg Chenele,
A kilencediké meg Tevele,
A tizediké meg Jidele...

Es Abba fiai rávagták kórusban:

Jaj, Istenem, Jidele!

GERGELY ÁGNES fordítása

PÉNTEK

- 15.00: „HAIDI A HEGYEK LA NYA” új ifjúsági sorozat. I. rész: „A faluban”
 - 15.25: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE
 - 17.32: Arab játékfilm
 - 20.00: A SZOMBAT FOGADÁSA
 - 20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
 - 21.15: „TEA ÉS SZIMPÁTIA” — Robert Anderson neves regényének filmváltozata, amelynek középpontjában egy érzékeny lelki fiatalember áll, akit barátai kigunyolnak, de sikerül felülkerekednie problémáiban. tanára feleségének segítségével. Főszerepben: Deborah Kerr és John Kerr
 - 23.15: SPORT — A Rómában tartott könnyű-atletikai versenyek
 - 24.00: Egy mondat a Szentírásból. HIREK
- ISKOLATÉVÉ
- 9.00: Irodalom
 - 9.20: A varázs-sipka
 - 9.30: Óvodásoknak

- 10.10: Judaisztika
- 10.30: A karmester világa
- 11.00: Ausztráliai vadállatok
- 11.30: A litográfia művészete
- 14.00: Ifjúsági mragazin

SZOMBAT

- 18.02: RAJZFILMEK
- 19.00: FILMDALOK
- 20.00: A SZOMBAT KIMENETELE — Szovjet olék dal és táncgyűjtésnek bemutató műsora
- 20.30: MÁBÁT HIRAGAZIN
- 21.00: SPORTRADÓ
- 22.30: DALLAS — „John Ewing III.” — Sue-Allan további is iszik és veszélyeztetni saját maga és születendő gyermeke életét
- 23.15: QUINCY — „Csapda”
- 24.00: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

59/165, özvegyasszony,

mosávon lakik,
16 éves lánnyal,
hozzáálló élettársat keres.
Levélcim:
S. K., SAÁR-JASUV,
68 O. N., GALIL. E. 12240,
ISRAEL.
Telefon: 067-42287.

HITACHDUT

DLÉJ HUNGÁRIA

TEL-AVIV
FELKERÉS A TEL-AVIV ÉS KÖRNYÉKI MAGYARAJKÚ JISUVJAHÓZ

Ros Hásana ünnepe közeledtével ezúton felkerjük a jószívű adakozókat, tagjainkat és aktivistáinkat, hogy ez ideig új évi gyűjtőakciónk felkarolásával segítsék munkánkat, hogy a hozzánk forduló rászorulóknak ünnepi kiadásaihoz hozzájáruljunk.
Mindazok akik részt kívánnak venni fenti tevékenységben, szíveskedjenek adományukat naponta d. e. 9-12-ig (péntek kivételével) a HOH. Hájáron 61 szám alatti irodájába eljuttatni. Posta címünk: HOH P. O. B. 26033 Tel-Aviv (Mikud-szám: 61260).
A magyarok javára minden egyes tagjának békés, boldog új évet kíván előre is hálás köszönettel:
A tel-avivi HOH Szociális- és Hölgybizottsága és a szni elnöksége.

Jiddis Operettszínház — Theo Roller bemutatja

JÁKOV BODO

felléptével,
új izraeli zenés vigjátékát

Á MÁN DÁRF

ZÁJN Á MÁN!

Rendező: Micháel Grünstein *
Zenei vezetés:
Horia Alexander

Szeptember 4., péntek, 8.45-kor
CHOLON, „Armon” terem
Szeptember 5., szombat,
7.00 és 9.00 órákor, és
szept. 6., vasárnap 8.30-kor
TEL-AVIVBAN,
az „Ohel Sém” teremben

Szeptember 7-én, hétfőn 8-kor
PETACH-TIKVA,
„Sárét” terem

Szept. 8-án, kedden 8.30-kor
CHEDERA, „Chof” terem

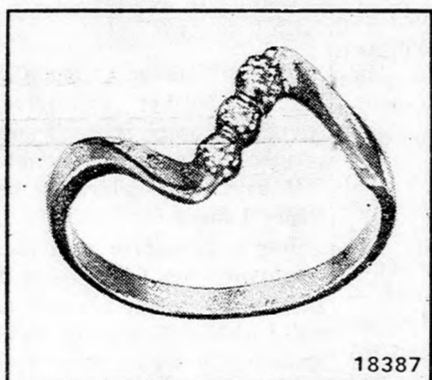
Szeptember 9-én, szerdán,
8 órákor, RISON LECION,
„Bét Háhisztadrut”

Szeptember 10-én, csütörtökön
8.30 órákor
ÁSKELON, „Eszter” terem

Szeptember 11-én, pénteken
8.45 órákor, BEER-SÉVÁ,
„Gilát” terem

Szeptember 12-én, szombaton
este 8 órákor, HAIFA,
„Auditórium” terem

AZ ÉKSZER-TŐZSDE ARANY-AJÁNLATAI

18387

A HÉT SLÁGERE!

14 karátos aranygyűrű 3 darab —
egyenként 0.015 pontos briliánsal kirakva, összesen 0.045 karát, fehér, 846 sekel (1209 sekel helyett)

EGYSZERI ALKALOM!

Haifán és a Kirjában lakó nő!
Nem kell Tel-Avivba jönnie,
hogy megtekintse az új kollekciót, meggyőződjék a komoly árendeménnyel és a hétszeri részletfizetésről, amit az Ékszer-tőzsde ajánl önnek.
Az ünnepek alkalmából az ékszer-tőzsde rendkívüli akcióval fordul önhöz:

E hét szombaton, szeptember 5-én, a Nof szállóban este 19.00 és 23.00 óra között.
Ha ki akarja használni ezt az alkalmat, jőjjön el szombaton!

A TŐZSDE EGYEDÜLÁLLÓ AJÁNLATA:

Az összes ékszereket megvásárolhatja 7 részletre.
40% készpénzben és a fennmaradó rész 6 részletben.

18847

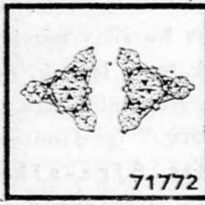
48802

18977

48935

71772

14 karátos aranygyűrű, egyenként három P 5 fehér briliánsal kirakva, összesen 0.03 karát, 883 sekel (1261 sekel helyett)

14 karátos arany medál, közepén 12 pontos P 3 kövel kirakva, 1993 sekel (2847 sekel helyett)

14 karátos aranygyűrű, egyenként 1.5 pontos fehér briliánsal kirakva, összesen 0.21 karát, 2275 sekel (3250s ekel helyett)

14 karátos arany medál, 3 fehér 8 P briliánsal kirakva, egyenként 2 pontos, közepén fél drágakő, 1836 sekel (2626 sekel helyett)

14 karátos arany fülbevaló, 2x0.025 és 2x0.05, fehér P 3 briliánsal kirakva, összesen 0.25 karát, 2539 sekel (3614 sekel helyett)

48685

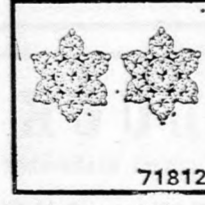
19352

48492

19325

71812

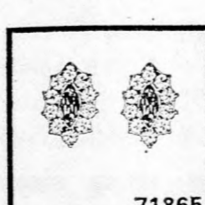
14 karátos arany medál, 5 fehér 10 P briliánsal kirakva, közepén zafir 1165 sekel (1664 sekel helyett)

14 karátos aranygyűrű, 12, egyenként 5 pontos és 5 egyenként 1 pontos briliánsal kirakva, összesen 0.65 karát, P 3 fehér, 5269 sekel (7527 sekel helyett)

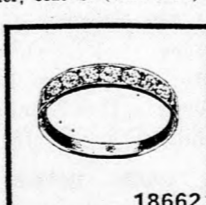
14 karátos arany medál, kirakva 14, egyenként 3 pontos briliánsal, összesen 0.42 karát, P 3 fehér, 4259 sekel (6084 sekel helyett)

14 karátos aranygyűrű, 8 darab egyenként 1 pontos briliánsal kirakva és 9 fél-drágakövel, 1895 sekel (2707 sekel helyett)

14 karátos arany fülbevaló, 2x0.07 és 12x0.03, P 3 fehér briliánsal kirakva, összesen 0.50 karát, 4705 sekel (6721 sekel helyett)

71865

18662

17477

14 karátos fülbevaló, 20, egyenként 1 pontos briliánsal kirakva, P 5 fehér, közepén fél-drágakő, 1993 sekel (2847 sekel helyett)

14 karátos aranygyűrű, 7, egyenként 9 pontos briliánsal kirakva összesen 0.63 karát P 3 fehér, 5269 sekel (7527 sekel helyett)

14 karátos aranygyűrű, 8 egyenként 2 pontos és egy 4 pontos briliánsal kirakva, összesen 0.20 karát, 2220.4 sekel (3172 sekel helyett)

875 ezrelék 750 ezrelék 585 ezrelék 375 ezrelék (21 karát) (12 karát) (14 karát) (9 karát)
FIGYELJE A SZABVÁNYHIVATAL JELZESÉT!
A fogyasztó védelmére az izraeli törvény előírja, hogy minden ékszeren (amelynek súlya 1 gramm feletti van) az Izraeli Szabványhivatal jelzése legyen. A jelzés formáit szemből is látni kell kifüggeszteni az eladás színhelyén. Csak olyan aranyékszert vásároljon, amely a Szabványhivatal jelzésével van ellátva.

ÉKSZER-TŐZSDE,

Tel Aviv, Relness 6 (Kikár Dizengoff sarkán)
Különleges árusítás szombat kimenetelekor 19.00—23.00-ig
hétköznap 9.00 órától 20.00 óráig.

APRÓHIRDETÉSEK

8xNIT

ADÁS-VÉTEL

● **HERZL** vesz bútorokat, frizsidereket, felújítást, szőnyeget, felszámolást, házhoz jövők. 832359.

● **PIKAR** házi- és üzleti, frizsidereket, felújítást, szőnyeget. 837775, este 47123.

● **VILANYBOROTVÁK** — javító szolgálat és frizidés. Csácskesz, Bialik 12, Ramat Gan, 73616.

● **JEHOSUA VESZ** brókészt, felszámolást, háztartási felszerelést, bútor stb. 831894, 876224.

● **VENNEK OROSZ** zongorát bármilyen állapotban, bárhol, készpénzért. 03-239831, 03-298373.

● **AMOSZ ÜNDEML** VESZ!! Lakás felújítást, felújítást — antik tárgyakat — ezüsttárgyakat 03-837613, 03-239837.

● **SERGOSEN** eladó Singer varrógép. Legjobb modell. Tel-Aviv Ibn Gabirol 54 D. e. 9-12 között.

● **JAPAN FOGONTGEN** falra szerelhető állapotban 500 dollár. 744445.

● **KOMPLETT** fogorvos felújítás, kezelések, röntgeneljárások, sterilizálás, szájgyógyítás. 03-652931, 03-763939.

● **CVIKA VESZ** frizsidereket és minden más lakástudót. 833125.

● **HAWAII** árcsökkentés, megkezdte a csomagot árunk és felújításaink. Kérjük, hívjon. 03-652931, 03-763939.

● **VEZUNK** bútorokat frizsidereket, mindenféle felszerelést és régiakat. 03-652931, 03-763939.

● **VEZUNK** ALKALMILAG varrógépeket. 03-652931, 03-763939.

● **ALKALMI** ARON eladó dupla ágyszék, nagyszék állapotban. Tel.: 831894.

● **MODERN** női és férfi parókák 320 szék: fél-parókák és hajfonatok. Látogatás eljött szalon: Tel-Aviv Allenby 73. Tel.: 209882.

● **VILANYVÁSUTAT** KERESK megújítás, átkötés, felújítás. Tel.: 03-652931, 03-763939.

● **ELADÓ BIBLIA-ENCIKLOPÉDIA**: négy kötetes, új, formátka átszál. Csomagolt, kényelmes, régi onyx-asztal és függöny. 830285, 731484.

ÁLLÁS

● **HAMAVIN** gyógykezelés, jóhiszemű feregirtás lakásokban, engedély 1250. Tel.: 03-652931, 310630.

● **MAGI-CLEAN** otthonában tisztít szőnyeget és kárpitozott bútorokat. 032-70645.

● **MAGDA** fogászati laboratórium vállal sürgős protézis-lavításokat; fél óra alatt. Nyugdíjasoknak 25 százalékos engedmény. Tel-Aviv, Balfour 27.

● **A. ZUCKERMAN** fogászati laboratóriumban expressz javítások fél óra alatt, Tel-Aviv, King George 3. Tel. 282429.

● **PETACH-TIKVAN** keresünk vállalkozó asszonyt segítségére 2 gyermekhez és könnyű házimunkához. 824338.

● **ARADON** lakások és szobák felújítását vállaljuk. Tel.: 8378397, 8378397, 8378397.

● **ELVALLALVA** AZONNAL IDŐS beteg férfi/nő gondozását panzióval orvosi felügyelet: kedvező feltételek; külön szobában világhoz. 925018.

● **RAFI** frizsidereket otthonában minden színben az egész országban. 03-625110, 032-33012, 03-224975.

● **EGY SZOBA FÉRFI** 400: ajtó lakás. Kultúrát, 68 éves orvos. 03-249425.

● **JAPAN** fogorvos. 809267.

● **HAIFA** kárpitos vállal mindenféle kárpitos munkát régi útra cserél. Tel.: 04-233674.

● **VALLALOK SZOBAK** és ajtó festés, kultúrát és frizidés felújítását vállaljuk. 03-705349 este.

LAKÁS

● **GYAKORLOTT** modellirozónót keresünk nagyméretű (52-ig) női ruhákhoz. 03-652931.

● **IDŐS HOLGY** FELÜGYELETRE asszonyt keresünk Bnei Bráknak d. e. 8-12-ig vagy d. u. 4-8-ig. Szakácsnő van. Tel.: 71282.

● **CIPESZMUNHELYE** kézmunkást keresünk Tel-Avivban; jó feltételekkel. Tel.: 826022.

● **VÁSÁROLMUNKA** keresünk borkóstolóhoz résztvevőket, esetleg nyugdíjast. Telefon: 653949.

● **KEZESEK** TÚZT GÉPI; asztali állandó munkára. Jó fizetés. 04-661206 Haifa.

● **IDŐS FERFI** gondozására asszonyt keresünk naponta 8:00-10:00 a munkában és szombatban. 03-228244.

ÜZLET

● **HIRDETESEK** szakkereső megfogalmazása az összes újságokba, kiadható iratokon. „Sáhar” hirdetőiroda, Shapira 13, Haifa. Tel.: 663229, családi hirdetések este 04-38147.

● **VEZUNK** használt bútorokat, frizsidereket, felszámolókat, régiségeket. 04-662066, 04-532861, 04-85009 Haifa.

● **PIGYLEM** Lakások, üzletek, irodák, kárpitosok, frizidészek, házak kárpitosok, árkokon és havijerben. Telefon: 668613, Benis Sarutovici, Haifa, Mechaluc 7.

● **BEVERES** A HAIFA Nof szállóban, 2000 m² területű, szombat este 8:30-kor.

● **ELADÓ HAIFA** s Chánitán 3 szobás nagyméretű emeleti szép kiltás; 53 ezer dollár. 04-236805.

● **FOGOTREZISEK** expressz javítás; felújítás „Amshacher”. Nyugdíjasoknak kedvezmény. Akiba u. 27/a Haifa. 04-65414.

● **OVOSOKNAK IS!** Haifa: Chánitán közelében 117 négyzetméter; dupla mellékhelyiségekkel. 04-80155 (kivéve szombat).
● **ELADÓ A HILLEN** 2 és fél szobás reménytel lakás; 7 lépcső vezet a kertbe. 04-643996.

HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA

HAIFA
A HOF HAIFA IDŐSEBBEK KLUBJA használatos klub rendezvénye keretén belül
VÁSARNAP 1981 SZEPTEMBER 6-án a HOH Kultúrteremben Pevzner 2. d. u. 1/2 3 órai kezdettel
ORAVNYITÓ TEA-DELUANT rendez.
Meznyitja: KOVACS ALADAR a Klub elnöke.
Üdvözlők: ADLER EFRAJIM a B. B. Pályozó elnöke, BEUVENI EFRAJIM a B. B. Szociális bizottság elnöke, HAMMER MIRIAM a HOH Szociális bizottság elnöke, ROSENTHAL KATO a Klub elnöke, ROSENTHAL ELIEZER a rendező bizottság elnöke.
Ünnepi előadó: LANG GYULA tanár.
„ZSIDÓ NŐK A BIBLIA ÉS AZ AGADÁ TIKREBEN” címen tart előadást.
Záró: SZEKELY SANDOR a HOH Klub elnöke.
Hívatások: Hammer Miriam, Grünbaum Marika, Krausz Regina, Löbl Sarolta, Laufer Bösz, Rum Aranka, Stréger Sári, Ungár Palma, Rendező: Rosenthal Eliezer.

JERUZSÁLEM

● **ALKALMI!** Stern utcaiban 3 és fél szobás faliszekrények és konyha, naponta felújítás. 02-419133.

● **ALKALMILAG** 3 és fél szobás faliszekrényekkel, napmelegítővel; fűtés 2 szobánál. 02-419133.

● **JERUZSÁLEMBEN:** Kiriát Jovelen eladó 3 szobás harmadik emeleti. Tel.: 03-652931.

● **NEPUNKOT** (65) érdekelne színművelés, művelés; ország vagy lengyelül beszélő nő; P. O. B. Tel-Aviv 22153/K.

● **FOGASZATI** RENDELŐ felújításra eladó. 02-225997; kivéve szombatot.

HÁZASSÁG

● **JOMODU** oroszországi laboránsnál intelligens életvitát keres 57-ig. P. O. B. 1334 Tel-Aviv. 020481/L jellegű.

● **MAGAS**: szellemileg fiatalos szolid; kultúrát, 68 éves orvos. 03-249425.

● **SZEP: SZOLID**: 401 méter, nemzetközi; 43; szegregyasszony. 03-249425 „Hofarim”.

● **ELVÁLT**: 36 éves vezérigazgató; intel; kulturál; akadémiás; „Hofarim” 03-249425.

● **SZOLID**: művészeti és zeneközelítő; kellemes 52 éves; vezérigazgató 03-249425 „Hofarim”.

● **KOMOLY**: csinos 63/160 háztasszony; férjhez menne; rendezett romániai férjhez; 03-471744.

● **NEVEZETKÖZI** házasságkötés; 60 éves; „Rita Scherf” Hatishi 12 Haifa 04-330533. A legesikertebb házasságokhoz hozzá lépve minden kordak részére, mert a köztudott sikereitől az országban és külföldön.

● **ÉRIVÁT** HIRDETÉS: Já megjelenni; kultúrát romániai egyedülálló 53/166 szegregyasszony P. O. B. 4496. Haifa; 888 számra.

● **KÖTELEZETTSÉGEK** NIKLAI 310 férfi 70/170; Hiddisül és románul beszélő megfelelő asszonyt keres. Tel.: 04-292026.

● **SAKNAVAL** rendelkező 60/160 férfi megismerkedne intelligens nővel; válassza a romantikus nyelven P. O. B. 282025 „Hofarim” jellegű.

● **DALIA** SZEPTEMBERBEN és októberben 14 boldog izraeli és külföldi párt házasságot; közülk 6 pár nem is tudta; hogy szülei révén szerepelt a pártok nyilatkozatában. Mázli tey!

● **DALIA** AZ EGYETLEN megbízható és komoly házasságkötés; töredék egész nap nyitva Alchazil 7. alatt, Slomo Hamelech és Arlozoroff találok; 03-23506 Tel-Aviv.

● **RENDEZETT** VEZETGÁLLASBAN levő 35 éves lány Komoly férfi keres. P. O. B. 33371 Haifa.

● **RENDEZETT** TEENNIKUS nősten; 48/172; Komoly lány keres. P. O. B. 33371 Haifa.

● **ÖZVEGYEMBER**: RENDEZETT 51/173 családi kötelezettségek nélkül keres még felelet házasság céljából. 04-532990.

● **ELEKTROMERNOK**: 34/174 komoly nő keres. P. O. B. 36149 Tel-Aviv.

ÖZVEGYASSZONY, kulturált, rendezett.

● **20 SEKELT** és TÖBBSZET FIZETUNK oránként szakmai varrónőnek. 03-708001.

● **SVAJCI** jásztr keres egyedülálló nő; internátus takarítás; valamint a konyhán segíteni. Elektor 35-45-ig; Bészletes felhívást nyújt Hochschule. 6012; Obernau Sackweidstr. 5. Schweiz.

● **ELGORENDY** szék-székkel és varrónőket keresünk magyar bár. 03-708001.

● **BEN** USAJ cipőzsem keres eladóként; asztali dologokat és varrót; állandó munkára. 821931.

● **CROSS** NŐI Konfekció keres elötán 80 férfi varrót/nőt; és vasalót Tel-Aviv; Rechov Geula 47.

● **ASSZONYT** KERESUNK heti háromszorra Jenny; Tel-Aviv Chásmoaim 14 földszint.

● **ELGORANGU** szabásokat; találati overlock és Singer varrónőket keresünk állandó munkára kóttáruhoz. 03-827878.

● **ASSZONYT** KERESUNK takarításra; résztvevőre mozgáskészség; öregasszony mellé jó feltételekkel. 826753.

● **TEL-AVIV** Takarító; Munkáiban levő üzem keres nem szakmunkások; vagy nyugdíjasokat egész napra. 03-339189.

● **ELADÓ KIRJÁT** Herzogban 3 szobás rendezett lakás 84 négyzetméter; szőnyegekkel és napmelegítővel. Tel.: 701645 este.

● **BNEJ** BRAK ipari körzetében a számítógépes stadion mellett levő gyárüzem áttermébe munkásokot keresünk részleges munkára is. 899397.

● **HÁZVEZETŐNŐ** KERES BENNYALVASSAL 17 éves férfi; Malinovsky Ártól; Nesz Clona; Golomb 5.

Házastársat keres 70-ig, délamerikai tartózkodásra.

Válaszokat telefonszámmal, „Szeretet” jellegre, POB. 831, Tel-Aviv.

Chug Jecé Hungária

Agrippas 8, POB. 2134
Tudatjuk tagjainkkal, hogy szeptember 14-én, hétfőn este 6 órakor
MUSOROS TEAESTET rendezünk dr. Jesurun Eliáhu (Natanja) és Sárana Sálom irónó részvételével. Részletek a jövő pénteki Uj Keletben.
Mártiraink emlékére létesített kamatmentes kölcsönpénztár 500 sekelig (5 ezer líra) minden vasárnap, kedden és csütörtökön 4-6-ig tagjaink rendelkezésére áll.
A vezetőség

KÜLÖNFÉLE

● **ILANA** PAROKASZALON. Különböző méretű visszateremt. Legmodernebb parókák. Dizengoff 125, 224596. Nyitva — 11-14.

● **ASZTALOS** szakmunkás javításokat és munkák elvégzését vállalja megbízható. Rech. Tel.: 03-284040.

● **SZÉLA** fényképező az edények kivételével. 03-473271, 03-425151.

„FEMME” — a nagy méretek divatja

KÜLÖNLEGES ÁRAK!
SEZONVÉGI KIARUSÍTÁS, CSAK 2 HÉTRE, AZ ÁRUSÍTÁS KÉSZPÉNZ ELLENÉBEN
HAIFA, RECHOV NORDAU 9 ● TELEFON: 665076
tuller figure fashion

„FEMME” — a nagy méretek divatja

KÜLÖNLEGES ÁRAK!
SEZONVÉGI KIARUSÍTÁS, CSAK 2 HÉTRE, AZ ÁRUSÍTÁS KÉSZPÉNZ ELLENÉBEN
HAIFA, RECHOV NORDAU 9 ● TELEFON: 665076
tuller figure fashion

KERESÜNK CHOLONBAN KÖNYVELŐT/NŐT

4 ÓRAI MUNKÁRA.
NYUGDÍJAS IS LEHET.
TELEFON: 809871

A HAIFAI MOZIK MÜSORA

ORAH — A DUBLÓZ
ARMON — ÜLDÖZÉS AZ EJSZAKÁBAN
ACMON — BOLONDOZÁS — FELTÉTELLEL
RON — MOSZKVA NEM HISZ A KONNYEKNEK
AMPHI — EFFELEN TUL

MÁGNÉ CHOM

vízmelegítő-tartályokat gyártó üzem a szabványhivatal ellenőrzése alatt a magamemében pártatlan akció!!!
Szabványos napvizelegítő tartály, szabványos szoláris tébla, 3 méter csővezeték, szerelés és a hozzávalók. — Mindössze
4200 sekell.
áron. Értékeltobbatadával együtt
★ Négy egyenlő részletben
MÁGNÉ CHOM, BÁT-JÁM, —
ipari negyed, Hábonim 52,
telefon: 868810 589090

Az ország legnagyobb csecsemő-holmijait

árúsító központi üzlethálózat
aktív társat keres!!
A szükséges befektetés: 400,000 sekell.
Telefon: 03-707590, 03-707595

Az ország legnagyobb csecsemő-holmijait

árúsító központi üzlethálózat
aktív társat keres!!
A szükséges befektetés: 400,000 sekell.
Telefon: 03-707590, 03-707595

TEL-AVIV TEXTILGYÁR

KERES:
1. **MODELLIROZÓNÓT** — gyakorlatlalt kötött anyagok terén; lehetőleg a Senkár-iskola végzettjét
2. **MODELL-VARRÓNÓT** (kötött anyagokhoz)
3. **TEXTIL LABORÁNSNÓT**
Kézírással jelentkezés POB. 33250, Tel-Aviv, 64927, — előbbi gyakorlat feltüntetésével.

A GORDON TOURS MINDENKI ÁLTAL ELÉRHETŐ VAKÁCIÓT AJANL! Magyarország: 8 hetes kirándulás szállodában és a rokonoknál 550 dollártól plusz 477 dollár repülőjegy. — Románia leszállított áron. Autóbérlés egy hétre, elsőosztályú szálloda félpanzióval, személyenként 189 dollártól. — Orvosi kezelés: 18 nap teljes panzió Félix-fürdő 391 dollár; Herkules-fürdő 361 dollár; Tuszad 313 dollár; Calimanesti 301 dollár.
Vakáció a hegyekben: 7 nap teljes panzióval 136 dollártól. — Geriátriai kezelés 891 dollár. — Az új kezelés „Vici”-l (migrén, spondilozis és reumatizmus ellen) 450 dollártól. — Az árakban nem foglaltatik henn a repülőjegy. — Izrael: üdülési akció szeptemberben és az ünnepekben Ejlátnban s az ország más részeiben.
Részletek és feliratkozás: GORDON TOURS Tel Aviv, Rechov Ben Jehuda 184. Tel: 247092, 243571, 248293.

הנוצרים בלבנון מכריזים על ניתוק

הנשיא הלבנוני לשעבר כאמיל שמעון הצטרף לאותם מנהיגים נוצריים לבנוניים שהכריזו על נכונותם לנתק קשריהם עם ישראל, ובכך חזק את ההכרזה הקודמת של בשרי ג'מאל אשר, "לא יישמה" כפי שנת הסורים. אין ספק כי הכרזה זאת היא הצהרה של החזק סורי כבד, כי הרי ידוע שזה היה הנאי מוקדם מנד דמשק כדי לדון עם "ועדת המעקב" הערבית על פתרון למשבר הלבנוני הנוצרים בצפון לבנון מקווים כי על ידי כך יצליחו להגיע לדי הסדר אשר יצמצם, בסופו של דבר, את הנוכחות הסורית בלבנון.

ברור כי הצהרה זאת אינה נוגעת לפחות לא באופן ישיר - ליחסים בין ישראל לבין הנוצרים ברורים לבנון, ועדיין גם לא ברור באיזו מידה תצא אל הפועל. ישראל עזרה לנוצרים נגד כוונות החיסול של הסורים והמחבלים ואין שום ערובה לכך, כי הסורים שינו את כוונות השליטה שלהם בלבנון שהמשיגו הנוצרי מוחה את המבטול העיקרי בפני המגמה הזאת.

A LIBANONI KERESZTENYEK NYILATKOZATA

Kamil Chamoun volt libanoni elnök csatlakozott azokhoz a libanoni keresztény vezetőkhez, akik bejelentették, hogy hajlandók megszakítani kapcsolataikat Izráellel. Ezzel megerősítette Bászir Dzsümáel előző nyilatkozatát, amely a szíriaiak szerint „nem került végrehajtásra.”

Kétségtelen, hogy ez a nyilatkozat szíriai presszió következménye, mert ismeretes, hogy Damaszkusz ehhez az előfeltételhez köti az arab közvetítő bizottsággal való tárgyalást a libanoni válság ügyében. Az észak libanoni keresztények remélik, hogy ezzel sikerül olyan megállapodást elérni, amely végső fokon csökkenteni a szíriai jelenlétet Libanonban.

Világos, hogy ez a nyilatkozat — legalábbis közvetlen formában — nem érinti Izráel és a dél-libanoni keresztények viszonyát és egyelőre még az sem ismeretes, hogy milyen mértékben kerül kivitelezésre. Izráel a szíriaiak és a terroristák pusztító szándékaival szemben nyújtott segítséget a libanoni keresztényeknek és semmi garancia sincs arra, hogy Damaszkusz megváltoztatja uralmi szándékait Libanonban, melynek főleg a keresztény kisebbség áll utján.

Világos tehát, hogy Izráelben nem okozott izgalmat a Chamoun féle nyilatkozat, mert csak a közeljövő fejleményei fogják megmutatni, hogy az gyakorlatilag befolyásolja-e a közret eseményeit.

● A pénzügyminisztérium határozata értelmében, az Arávbán lévő Beér Cofár, valamint a gálili Schénijá lakosai ezentul 7 százalékos kedvezményt élveznek a jövedelmi adóból, havi 9900 sekel minimum-jövedelemig.

UJ KELET
67770 Tel-Aviv. Hárakevet 52
FUGGETLEN NAPILAP
Telefon: 330011

Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Libanoni keresztény vezetők:

Megszakítjuk kapcsolatainkat Izráellel

Jeruzsálemben nem okozott izgalmat a nyilatkozat

Jeruzsálemben nem keltett különösebb izgalmat az a hír, mely szerint a libanoni keresztények vezetői bejelentették, hogy hajlandók megszakítani kapcsolataikat Izráellel. Izráel egyelőre figyelemmel követi az ügygel kapcsolatos fejleményeket.

A libanoni keresztény vezetők szerdán este jelentették be „véglegesen”, hogy megszakítják kapcsolataikat Izráellel. Bászir Dzsümáel, a keresztény falangák parancsnoka már júliusban tett ilyen értelmű nyilatkozatot, akkor azonban Kámil Chamoun volt libanoni elnök, a keresztények egy másik vezető személyisége, ellenezte. Szerdán azonban ő is csatlakozott a határozathoz.

A keresztények nyilatkozatát közvetítette a libanoni rádió és televízió.

A Beirut keresztény negyedében megtartott sajtófogadáson Chamoun hangoztatta, hogy a keresztény vezetők nyilatkozatát hivatalosan továbbítják annak az arab közvetítő bizottságnak, amely szerdán érkezett Beirutba. A bizottság tagjai között van Szaud el-Fejszál herceg, szauidai külügyminiszter, Szábách el Achmed kuveiti külügyminiszter és Abd el Chálím Chádám szíriai külügyminiszter. Tagja a bizottságnak az Arab Liba főtitkára is.

Izráeli megfigyelők hangoztatták, hogy a libanoni keresztény vezetők nyilatkozatának az a cél-

TEL-AVIVI MOZIK MÜSRA

ALLENBY: Gyorsan, gyorsan
BEN JEHUDA: Mindent a szemnek
CAFON: Lili Marlecn
CINEMA 1.: A Tízparancsolat
CINEMA 2.: A dublőz
CHÉN: (zárva)
DEKEL: Tolvaj
DRIVE IN: A Gamma-sugarak borzalmi
ESZTER: A hátsó utcán túl
GÁT: Egyszerű emberek
GORDON: Angi Vera
HOD: Ninzea
LIMOR: Shogun
MAXIM: Ragyogás a fűben
MOGRABI: Superman 2
ORLI: Változatlanok az évszakok
PÁRISZ: A lánckiniszter
PEER: A postás kétszer esenget
PHERISCOP: Slágerfilmek fesztiválja
SÁCHÁF: Moszkva nem hisz a könnyekben
STUDIO: A komputer, amely túl sokat tudott
TCHÉLET: A szénbányász lánya
TEL-AVIV: Éjszakai üldözés
TEL-AVIV MUZEUM: Kacsák

PÉLDÁTLAN ÁR!!!
Ros Hásáná kellemes és büvös légkörben
A PATINÁS DÁVID HOTELBAN
CFAT, Knáán hegyén
szeptember 29-től október 4-ig
336.— sekel é. t. a.-val együtt, félpanzió

- * Elsőrangú magyar konyha, egyéni bánásmód, luxus szobák rádióval és telefontal.
- * Ebéd-lehetőség helyben.
- * Szeptemberben félpanzió 280.— sekel é.t.e.val együtt telefon: 067—71662, 067—30062.

SZABADSÁGRA MEGY?
Vigvázson most és egész éven át vagyonára (lakás, üzlet, stb.) elektronikus riasztóberendezés alkalmazásával. 195 dollártól kezdődő áron. Hívjon most és megbízottunk minden kötelezettség vállalás nélkül felkeresi Önt. „SIGMA” D. P. Elektronika. Tel Aviv Allenby 53, — tel: 285025. A tisztességes kereskedelem intézetének tagja

ja, hogy mielőbb megoldják a libanoni válságot és minimálisra csökkentsék a szíriai jelenlétet. A keresztények remélik, hogy kötelezettségvállalásuk, melynek értelmében a jövőben nem támaszkodnak Izráelre, lehetővé teszi az Arab Liga, főleg pedig Szaudia és Kuveit hathatósabb beavatkozását Libanon ügyébe, mert csakis ez a két állam gyengítheti a szíriai befolyást.

A libanoni keresztények Izráel kapcsolatai képeztek a legnagyobb akadályt az Arab Liga közvetítőbizottságának útjában, mert Damaszkusz ezeknek a kapcsolatoknak megszüntetését előfeltételként szabja meg ahhoz, hogy együttműködést tanúsítson a libanoni válság megoldásához. Lehetséges, hogy a keresztény vezetők nyilatkozata nyomában határozatokra kerül sor, melyek csökkentik a szíriai katonai jelenlétet Libanonban.

Kreisky magatartása okozta a bécsi terrortámadást

New York. — Howard Squadron, az amerikai zsidó szervezetek elnöki bizottságának elnöke Kreisky osztrák kancellárt tette felelőssé azokért az eseményekért, amelyek végül a bécsi zsinagóga megtámadásához vezettek. Hangsúlyozta Squadron, hogy Kreisky volt az első nyugateurópai vezető, aki találkozott Áráfáttal és hivatalos elismerésbe részesítette a PFSz-t. Annak ellenére, hogy a PFSz hivatalosan levett magáról minden felelősséget a bécsi terrortámadásért, világos, hogy ez a PFSz jellemző taktikája: megtámadni fegyvertelen, védtelen férfiakat, nőket, gyermekeket minden ok nélkül — csak azért, mert zsidók. A világ megtanulta, hogy a terrorizmus legitimizálása csak növeli étvágyukat. Kreisky azonban nem tanult. Lelkes igyekezetében, hogy megszabaduljon minden zsidó vonatkozástól, olyan

EXPORTRA DOLGOZÓ VÁLLALAT KERES GYAKORLOTT VARRÓNÖKET

1. overlock
2. kézi munka
3. modellírózó nőket
4. csomagoló nőket

Jelentkezés tel. 03—821228.

NÖVE ÁVIV KLUB
Kfár-Smárjáhu keres felszolgálónőket az ebédlőbe (jiddis tudással).
Jelentkezés Cila asszonynál, telefon 052—78829

OFNÁT EHRICH
KERES ZAKÓ- ÉS KABAT-SZABÓKAT
otthoni munkára, ország-szerte,
telefon: 03—612181

NŐI RUHA-ÜZEM
konfekcióvarrónőket keres, valamint tanuló lányokat.
Megfelelő jelentkezőknek jó feltételeket biztosítunk. Jáftá — HámeGINIM 56 — Haifa.

Szigoruan vallásos kis intézmény
SZÁKÁCSNÖT
Keres
Jó feltételekkel. Jelentkezés: 03—744149. d. u. 2-től este 8-ig, Avrahám.

Áháron Ben Sosán lett a Biblia-verseny győztese

Áháron Ben Sosán 43 éves akkói lakos nyerte 90 ponttal a szerdán este a jeruzsálemi színházban megtartott ötödik nemzetközi Biblia-verseny. Ben Sosán 16 évvel ezelőtt alijjázott Marokkóból, négy gyermekes családapa.

A második helyre, 88 ponttal a 38 éves braziliai Francisco Evas de Ponto került. De Ponto az adventista szekthoz tar-

tozik. A harmadik helyre, holtversenyben, 85—85 ponttal ketten kerültek: a 32 éves venezuelai Alias Hadida Salama és a 22 éves costa-ricai Luis Diego Martin.

A díjakat Zvulun Hammer közoktatásügyi miniszter adta át a győzteseknek. A zsüri elnöki tisztjét Chájím Kohén nyugalmazott felsőbírói tag töltötte be.

További hat F-16 érkezett

Szerdán este további hat F-16 típusu harci repülő érkezett az Egyesült Államokból Izráelbe. Az amerikaiak célja az, hogy mielőbb szállítsák a visszatartott gépeket és ezzel kedvezőbb légkört teremtsenek Begin miniszterelnök amerikai látogatása idejére.

Washington igyekszik minimálisra csökkenteni a surlódási felületet a két ország között és remélik, hogy végső fokon az AWACS ügylet is csak a felek álláspontjának ismertetésében fog kifejezésre jutni. Bizonyos nehézséget teremthet, ha Izráel a katonai és gazdasági segély növelését kéri, tekintettel arra, hogy az amerikai kormányzat

csökkenti kiadásait.

Szakértők nem tartják valószínűnek, hogy a csúcskonferencián konkrét formán napirendre kerülne Izráel bevonása az Egyesült Államok közkeleti stratégiai tervébe. Az amerikai kormányzat rendkívüli óvatosságot tanúsít ebben a tárgyban, mert heves arab reakciótól tart.

* Roni Milo (Chéru) Kneszet-képviselő tegnap azt mondta, hogy ha a kormány rab-bik chalachikus döntvényei alapján kénytelen működni, úgy nincs más kiút, mint a koalíció feloszlata és új választások kiírása.

FELEJTHETETLEN DRÁGANK
BASS ERNA 7"1
Dunaszerdahely — Natanja
slosimján
ÁZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1981 szeptember 9-én, szerda délután 4 órakor a natanjai Sikun Vátikim-i temetőben. Indulás a lakástól: rechov Jehuda Hánási 27. alól 3.45 órakor.
Ezton mondunk köszönetet mindazoknak, akik fájdalunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.

A GYÁSZOLÓ CSALAD

Szeretett drága feleségem, anyukám, nagymamánk, testvérünk, rokonunk
GIVÁLI SÁNDORNÉ 7"1
szül. ENGEL ILON
Szilágysomlyó — Nagyvárad — Jeruzsálem
SIRKÓAVATÁSÁT ÉS ELSŐÉVES ÁZKÁRÁJÁT
hétfőn, 1981 szeptember 14-én délután 3.30 órakor tartjuk Jeruzsálemben, a Givat-Saul-i temetőben,
Autóbusz indul 3 órakor a Kirját Menáchem-i központból. Találkozás a temető bejáratánál.
A GYÁSZOLÓ CSALAD

FELEJTHETETLEN DRÁGANK
AUSCHER KLÁRI 7"1
ÁZKÁRÁJÁT ÉS SIRKÓAVATÁSÁT
1981 szeptember 7-én, hétfőn délután 3.30 órakor tartjuk a choloni temetőben. Találkozás az új kapunál.
Ezton mondunk köszönetet mindazoknak, akik látogatásukkal és vigasztaló soraikkal nagy fájdalunkat enyhíteni igyekeztek.
A GYÁSZOLÓ CSALAD

Fájdalommal tudatjuk, hogy
DEUTSCH-KLEIN MARGIT
Tel-Aviv — Nagyvárad
nincs többé. A temetés a choloni temetőben ma. pénteken, szeptember 4-én 12 órakor.
Gyászolják: Nussbaum Irene, Zürich, Hamilton Stephan, Miami, Rokonok és a baráti kör

F
Alan
6 O
Az Eg
New
vasárna
meleg
szesitik
és izrá
veszett
Ez a
az utó
nyei nek
rikai z
kan hel
kohó, v
zett lég
kai saj
Bezint,
például
vetőnek
zolja.
Az eg
alvó Bé
egy ny
nek ál
kelti fe
nem v
vacak v
kező ké
sitja a
haladék
vetőket
sere.
Nath
egyetem
profess
ter hir
nak, ho
Izráel
meg se
vagy 1
get ezé
tikájára
emliti r
autonór
tuli tele
sében.
és tévé
sege ke
és prov
tatja bé
lios pé
tilap le
szentelt
nak és
ta az i
alkuvó
Az a
számos
népszere
zsolódá
than P
hogy B
nvelmes
fel arra